

Tekniska nämndens ledamöter och ersättare kallas härmed till sammanträde i Tekniska förvaltningens sessionsal Kungsgatan 57, **onsdagen den 29 juni 2022 kl. 13:00**

Tekniska nämndens sammanträde är öppet för allmänheten (utom vid ärenden som avser myndighetsutövning eller sekretess)

Jan Idehed
Tekniska nämndens Ordförande

Magnus Palm
Förvaltningschef

Förhinder anmäls alltid till Henrik Yrlid, 033 357432 eller via e-post:
henrik.yrlid@boras.se

Ärende

1. Upprop och val av justeringsperson och dennes ersättare
Dnr 19323
2. Godkännande av föredragningslista
Dnr 19324
3. Förvaltningen informerar
Dnr 2021-00840 1.1.3.25
4. Ekonomiuppföljning maj 2022
Dnr 2022-00463 1.2.4.1
5. Information om Tekniska nämndens budget 2023:1
Dnr 2022-00430 1.2.4.1
6. Information om Vattensäker kommun
Dnr 2022-00457 3.6.8.0
7. Revisionsberättelse och revisionsredogörelse 2021 för Tekniska nämnden
Dnr 2022-00351 1.2.3.3
8. Anställning av avdelningschef på Persontransportavdelningen
Dnr 2022-00481 2.3.2.1
9. Initiativärende angående Streetbasket i Stadsparken (KD)
Dnr 2022-00489 3.3.5.25
10. Anmälningssärenden juni 2022
Dnr 2022-00429 1.3.1.1
11. Redovisning av delegationsbeslut
Dnr 2021-00842 1.1.3.1

Henrik Yrlid
Handläggare
033 357432

Datum
2022-06-29

Instans
Tekniska nämnden
Dnr TEN 2021-00840 1.1.3.25

Förvaltningen informerar

Tekniska nämndens beslut

Tekniska nämnden lägger informationen till handlingarna.

Sammanfattning (Ärendet i sin helhet)

Trafikingenjör Karolina Hull informerar om Tekniska nämndens Cykelbokslut.

Förvaltningschef Magnus Palm redogör för partiöverläggningarna som har hållits under 2022.

Avdelningschef Anders Hägerström visar bilder på naturreservatet Gåshult.
Enligt planen ska naturreservatet invigas den 28 juni 2022.

Jan Idehed
Ordförande

Magnus Palm
Förvaltningschef

Katarina Lindgren
Handläggare
033 357430

Datum
2022-06-29

Instans
Tekniska nämnden
Dnr TEN 2022-00463 1.2.4.1

Ekonomiuppföljning maj 2022

Tekniska nämndens beslut

Tekniska nämnden beslutar att godkänna rapporten och översända densamma till Kommunstyrelsen

Ärendet i sin helhet

Tekniska förvaltningen har i skrivelse ”Kommentar till resultat maj 2022 den 8 juni redogjort för det ekonomiska resultatet per maj månad och prognostiserat resultat för helåret 2022. Uppföljningen avser uppföljning av både drift och investeringsbudget.

Beslutsunderlag

1. Ekonomi maj 2022

Beslutet expedieras till

1. Kommunstyrelsen, KS.diarium@boras.se

Jan Idehed
Ordförande

Magnus Palm
Förvaltningschef

Kommentar till resultat maj 2022

Verksamheternas resultat är anslagsmässigt indelade i två ramar:

- Väghållning, skog, parker m.m.
- Persontransporter

Prognosticerade avvikelser gentemot budget redovisas under respektive verksamhet.

Nämndens budget har justerats med anledning av förändrade kapitalkostnader som nu är fastställda för år 2022. Förändringen är knappt 1,8 mnkr vilket innebär att nämndens ram inom Väghållning, skog, parker har justerats ner med denna summa och nu uppgår till 167,5 mnkr. Total årsbudget är därmed 245,9 mnkr

Totalt redovisar nämnden en prognos om 248,2 mnkr vilket innebär en avvikelse om -2,3 mnkr varav -1,1 mnkr inom ramen för väghållning, skog, parker mm och -1,2 inom ramen för persontransporter.

Tekniska nämnden tkr	Samtliga verksamheter							
	Ack utfall 2021	Ack budget 2022	Ack utfall 2022	Avvikelse tkr	Årsbudget 2022	Återstår	Prognos 2022	Avvikels e helår
Intäkter								
Statsbidrag	3 761	3 939	4 077	138	4 520	443	4 920	400
Avgifter o övr intäkter	34 969	39 233	41 879	2 646	96 584	54 705	98 234	1 650
SUMMA INTÄKTER	38 730	43 172	45 956	2 784	101 104	55 148	103 154	2 050
Kostnader								
Personalkostnader	26 851	30 437	27 699	-2 738	73 594	45 895	73 294	300
Lokal-och markhyror	7 084	6 363	6 329	-34	15 272	8 943	15 272	0
Material o övr tjänster	74 694	87 994	72 401	-15 593	204 711	132 310	211 761	-7 050
Bidrag	2 892	2 118	2 976	858	2 843	-133	2 843	0
Kapitalkostnader	19 830	19 949	20 120	171	48 221	28 101	48 221	0
Buffert	0	994	0	-994	2 384	2 384	0	2 384
SUMMA KOSTNADER	131 351	147 855	129 525	-18 330	347 024	217 499	351 391	-4 366
NETTORESULTAT	92 621	104 683	83 569	-21 114	245 920	162 351	248 237	-2 316

Väghållning, skog, parker m.m.

Tekniska nämnden tkr	Väghållning, skog, parker m.m.							
	Ack utfall 2021	Ack budget 2022	Ack utfall 2022	Avvikelse tkr	Årsbudget 2022	Återstår	Prognos 2022	Avvikels e helår
Intäkter								
Statsbidrag	3 689	3 866	4 005	139	4 345	340	4 745	400
Avgifter o övr intäkter	30 837	32 579	34 788	2 209	80 613	45 825	82 263	1 650
SUMMA INTÄKTER	34 526	36 445	38 793	2 348	84 958	46 165	87 008	2 050
Kostnader								
Personalkostnader	18 446	20 904	18 869	-2 035	50 541	31 672	50 241	300
Lokal-och markhyror	6 401	5 657	5 573	-84	13 577	8 004	13 577	0
Material o övr tjänste	47 849	59 240	42 930	-16 310	135 697	92 767	140 747	-5 050
Bidrag	2 892	2 118	2 976	858	2 843	-133	2 843	0
Kapitalkostnader	19 830	19 949	20 120	171	48 221	28 101	48 221	0
Buffert	0	667	0	-667	1 600	1 600	0	1 600
SUMMA KOSTNADER	95 418	108 535	90 468	-18 067	252 478	162 010	255 629	-3 150
NETTORESULTAT	60 892	72 090	51 675	-20 415	167 520	115 845	168 621	-1 100

Nämndens totala ram inom verksamhetsområde väghållning, skog, parker mm uppgår, efter justering med anledning av fastställda kapitalkostnader, till 167,5 mnkr. Varav 117,2 mnkr avser gatuavdelningen, 47,6 mnkr avser parkavdelningen och 2,7 mnkr avser nämnd och administration. Nämndens budgetreserv inom denna verksamhet uppgår till 1,6 mnkr. Budgeten för kapitalkostnader uppgår till 48,2 mnkr eller knappt 29 % av nettobudgeten.

Utfallet per den sista maj uppgår till 51,7 mnkr eller 31 % av nämndens totala budget när 42 % av året har förflutit. I förhållande till den periodiserade budgeten är avvikelsen +20,1 mnkr

Helårsprognosen uppgår till en nettokostnad om 168,6 mnkr vilket innebär en avvikelse om totalt 1,1 mnkr jämfört med budgeterat resultat om -167,5 mnkr.

Nämnden har inom denna ram budgeterat för en buffert för oförutsedda händelser om 1,6 mnkr. Bufferten föreslås nyttjas för att delvis täcka de underskott som nämnden nu uppvisar inom verksamhetsområde väghållning, skog och park.

Gatuavdelningen:

Likt tidigare rapporter prognosticeras en avvikelse på 0,5 mnkr för vinterväghållningen efter maj månad. Nämnden ser fortsatt ett bekymmer i de stigande bränsle-och asfaltpriserna vilket påverkar index-uppräknarna. I övrigt inga väsentliga avvikelser.

Prognosjustering kvarstår också avseende intäkter för markavtal för ledningar om totalt 0,8 mnkr Denna justering är dock ett nollsummespel totalt för verksamhetens ekonomi då kostnaderna räknats upp med samma summa.

Park-och skogsavdelningen:

Park- och skogsavdelningens prognos är oförändrad jämfört med senaste prognosen i tertialrapporten vilket innebär ett totalt underskott om -2,5 mnkr. Underskottet avser -1,5 mnkr gällande bergsäkring på Krokshallsberget, Hedvigsborg och Tokarpsberg. Nämnden har inte någon budget för dessa åtgärder som anses nödvändiga för att förhindra person- och materialskador.

Utöver detta överskrids också budgeten avseende skogsverksamheten med 1 mnkr med anledning av skenande drivmedelspriser, nytt avverkningsavtal samt övergång till miljövänligt bränsle i alla entreprenader. Nämnden följer noga Skogsstyrelsens tolkning av artskyddsförordningen som kan innebära väsentligt högre avverkningskostnader för skogen framöver om utökad hänsyn ska tas till alla arter.

Både inom kalkningsverksamheten och fiskevatten ökar inköpskostnaderna för kalk respektive fisk men kostnadsökningen beräknas totalt inrymmas inom budget då intäkterna ökar i samma omfattning.

Parkdriftens prognos följer årets budget totalt men prognosjustering är gjord avseende intäkter för markavtal för ledningar om totalt 0,8 mnkr Denna justering är dock ett nollsummespel totalt för verksamhetens ekonomi då kostnaderna för parkdriften räknats upp med samma summa.

Stödfunktioner och nämnd:

I enlighet med vad som rapporterades i Tertial 1-rapporten prognostiseras ett mindre överskott om 0,3 mnkr inom administrationen på grund av en vakant tjänst. För övrigt inga väsentliga avvikelser att rapportera.

Persontransporter

Tekniska nämnden tkr	Persontransporter							
	Ack utfall 2021	Ack budget 2022	Ack utfall 2022	Avvikelse tkr	Årsbudget 2022	Återstår	Prognos 2022	Avvikelse helår
Intäkter								
Statsbidrag	72	73	72	-1	175	103	175	0
Avgifter o övr intäkte	4 132	6 654	7 091	437	15 971	8 880	15 971	0
SUMMA INTÄKTER	4 204	6 727	7 163	436	16 146	8 983	16 146	0
Kostnader								
Personalkostnader	8 405	9 533	8 830	-703	23 053	14 223	23 053	0
Lokal-och markhyror	683	706	756	50	1 695	939	1 695	0
Material o övr tjänste	26 845	28 754	29 471	717	69 014	39 543	71 014	-2 000
Buffert	0	327	0	-327	784	784	0	784
SUMMA KOSTNADER	35 933	39 320	39 057	-263	94 546	55 489	95 762	-1 216
NETTORESULTAT	31 729	32 593	31 894	-699	78 400	46 506	79 616	-1 216

Nämndens totala ram inom verksamhetsområde persontransporter uppgår till 78,4 mnkr varav färdtjänst 62,7 mnkr och särskoleskjuts 14,9 mnkr. Nämndens budgetreserv för persontransporter uppgår till knappt 0,8 mnkr. Inom ramen för verksamheten persontransporter ligger även ansvaret för skolskjutsar inom grundskola samt kommunens poolbilsverksamhet. Kostnader för dessa verksamheter fördelas dock vidare till de nämnder som nyttjar dess tjänster och nämndens nettoram är därmed noll för dessa verksamheter.

Utfallet per den sista maj uppgår till 31,9 mnkr eller ca 41 % av nämndens budget inom ramen för persontransporter efter att 42 % av året har gått. Helårsprognosen i maj är justerad jämfört med tidigare rapporter och visar nu på ett underskott om totalt 1,2 mnkr inkluderat att budgeterad buffert föreslås nyttjas till att täcka det prognostiserade underskottet inom färdtjänsten.

Resandet ökar nu både inom färdtjänst och riksfärdtjänst, vilket är ett positivt tecken mot en mer normal verksamhet, då dessa verksamheter påverkades mycket av pandemin. Prognosen för färdtjänstverksamheten är nu dock justerad och pekar på ett underskott om ca 2 mnkr med anledning av den höga indexuppräknigen (+8,3 %) som görs på avtalat pris från och med den 1 juni.

För bilpoolen startade även 2022 med restriktioner på grund av covid-19 men bokningsgraden har åter ökat under mars, april och maj och förhoppningen är att verksamheten håller budget totalt under året. För de fordon som tankas med fossila bränslen har bränslepriset rusat iväg. Eventuellt är innebär detta ett underskott men omfattningen är ännu oklar.

Investeringar

Tekniska nämndens totala investeringsvolym före omDispositionering av anslag från 2021 uppgår till 104,5 mnkr. Beslut avseende omDispositioneringar från 2021 ökar nämndens investeringsram med 75,1 mnkr. Total investeringsbudget under året är därmed 179,6 mnkr varav 45,5 mnkr årliga anslag och 134,1 mnkr investeringar som löper över flera år. Av den totala investeringsvolymen är 132,1 mnkr projekt inom väghållning och 47,5 mnkr avser parkinvesteringar.

Investeringsutfallet per maj månad uppgår till 13,6 mnkr av totalt budgeterade 179,6 mnkr och utfallet avser främst nedlagda medel på huvudprojekten Attraktiv stad (Posttorget) och Kollektivtrafik (Busshållplats Skaraborgsvägen) och Reinvestering gatubelysning (Rötskadade stolpar).

Helårsprognosen följer senast lagda prognos och uppgår till totalt 143,5 mnkr vilket innebär en budgetavvikelse om + 36 mnkr varav +28,6 mnkr väghållning och +7,4 mnkr park. Avvikelsen avser projekten ny Nybro, gång- och cykelvägar, beläggningsunderhåll samt Fristads nya stationspark och Kronängsparken.

Prognosen för investeringsanslaget avseende **beläggningsunderhåll** utökades, i samband med aprilrapporten, med 6 mnkr med anledning av ersättning från Borås Energi- och miljö AB samt Borås Elnät AB enligt markavtal för ledningar. Utökningen ska täcka de merkostnader som uppstår till följd av ledningar i marken. Ledningarna innebär hinder och försening i framdrift i samband med beläggningsarbeten. Det kan exempelvis gälla administrativa merkostnader, merarbete vid justering av diverse gatutekniska konstruktioner samt ökat behov av beläggning av hela gatubredder. Beslut om utökad investeringsbudget om 6 mnkr för beläggningsunderhåll tas i kommunfullmäktige i augusti.

Projekt **Ny Nybro** har en prognosavvikelse om totalt 26,2 mnkr. Efter en gynnsam dom i Mark-och miljödomstolen i januari har projekteringsarbetet påbörjats. Projektering av Nybron kommer att pågå under större delen av 2022 med planerad byggstart 2023. Totalt beräknas 3 mnkr av årets budget förbrukas resterande del av investeringsmedlen omDispositioneras till 2023.

Prognosen avseende **Fristads nya stationspark** uppgår till 1,5 mnkr. Resterande medel, 3 mnkr behöver omDispositioneras till kommande år. Byggstart för delar av projektet är beräknad till hösten 2022 men troligtvis färdigställs inte projektet förrän år 2024

Årets prognos för **Kronängsparken** uppgår till 9 mnkr. Kvarvarande medel, 4,4 mnkr behöver omDispositioneras till kommande år. Planerad budget för projektet som helhet löper stor risk att överskridas på grund av främst två orsaker. Dels att projektet lidit av förseningar vilket gjort att budgeten inte följt med prisökningar samt att rådande världsläge har drivit upp priserna för utrustning, främst betong, lek- och idrottsmateriel samt övriga markmaterial. Etapp ett och två bedöms rymmas inom den totala budgeten om 18 mnkr men den tredje etappen samt tillkommande eventuell utgift för marksanering kommer troligen medföra att budgeten överskrids.

Katarina Lindgren
Handläggare
033 357430

Datum
2022-06-29

Instans
Tekniska nämnden
Dnr TEN 2022-00430 1.2.4.1

Tekniska nämndens budget 2023:1 - Informationsärende

Tekniska nämndens beslut

Informationen noteras.

Ärendet i sin helhet

Förslag till budget 2023:1 utgör underlag till kommunfullmäktiges budget som fastställs den 8:e december.

Utöver den föreslagna drift- och investeringsbudgeten omfattas budgetdokumentet även av en omvärldsanalys samt en beskrivning av nämndens grunduppdrag och uppföljnings av dessa. Budgeten innehåller också en rapportering kring jämställdhetsperspektivet och arbetsgivarpolitik.

Utöver budgetdokumentet presenteras nämndens förslag på taxor 2023

Beslutsunderlag

1. Budget 2023:1 med Investeringsbilaga
2. Förslag på Taxor 2023

Jan Idehed
Ordförande

Magnus Palm
Förvaltningschef

BORÅS STAD

Budget 2023 - Planeringsunderlag

Tekniska nämnden

UTKAST

Innehållsförteckning

1 Inledning	3
2 Nämndövergripande	3
2.1 Jämställdhetsperspektivet	3
2.2 Arbetsgivarpolitik	4
2.3 Egen organisation - indikatorer.....	4
3 Vaghållning, skog, parker mm	5
3.1 Utmaningar, risker och möjligheter - Omvärldsanalys	5
3.2 Grunduppdraget	6
3.3 Resurser.....	12
4 Persontransporter	37
4.1 Utmaningar, risker och möjligheter - Omvärldsanalys	37
4.2 Grunduppdraget	37
4.3 Resurser.....	40

1 Inledning

Tekniska nämnden vill bidra till att förenkla och förbättra boråsarnas vardag. Detta görs bland annat genom att skapa trivsamma utemiljöer och attraktiva mötesplatser, såväl som en väl fungerande infrastruktur. Nämnden svarar för många olika uppgifter såsom drift av gator och gång- och cykelvägar, certifierad skogsförvaltning, frågor om jakt och fiske, kalkning av försurade vattendrag, beredning av arbete för personer i arbetsmarknadspolitiska åtgärder samt erbjuder en hög nivå på skol- och färdtjänstresor.

Inför 2023 står nämnden med en del utmaningar. Den största är sannolikt de stora prisökningar som har uppkommit det senaste året avseende bränsle, material, transporter med mera, då nämndens kostnads massa till stor del består av dessa delar. Driftavtalen för samtliga verksamheter är indexreglerade vilket förväntas leda till kraftiga prisuppgångar för all entreprenadverksamhet. Investeringsprojekten fördyras av både ökade arbets- och materialkostnader och osäkerheten i världsmarknadsläget leder till ökade riskpremier i lämnade anbud.

I övrigt kan nämnas förslag på åtgärder för ökad biologisk mångfald, fortsatt satsning på klimatanpassningar, Staden vid parken och belysning på allégatan.

2 Nämndövergripande

2.1 Jämställdhetsperspektivet

En grundläggande princip är att lekplatser utformas för alla. Lekplatsen ska vara en mötesplats med aktiviteter där både barn och vuxna deltar. Nämnden planerar att renovera lekplatser under 2023 vilka kommer vara planerade och utformade ur genusperspektiv samt tillgänglighetsanpassade.

Belysning av gator, lekplatser och parker skapar en tryggare miljö för alla. Kvinnor, i jämförelse med män, upplever att mörka ytor och ostädade områden är otryggare att vistas i. Att hålla staden väl underhållen ger större trygghet och får fler personer att vistas i det offentliga rummet. Tekniska nämnden har som ambition att kontinuerligt se över de delar som kan upplevas mörka och otrygga för stadens invånare och åtgärda otrygga platser.

Projektet Vintercyklist som genomförs under vinterperioden syftar till att få fler att välja cykeln som transportmedel även vintertid. Deltagarna får sina cyklar vinterutrustade, som motprestation förbinder sig deltagarna att cykla i en bestämd omfattning och rapportera hur vinterväghållning och trafikmiljön upplevs vintertid. En jämn fördelning mellan manliga och kvinnliga deltagare i olika åldrar eftersträvas. Projektet planeras att genomföras även 2022/2023 med samma ambition om en jämn fördelning mellan manliga och kvinnliga deltagare.

Tekniska förvaltningen arbetar, i enlighet med Borås Stads riktlinjer, med kompetensbaserad rekrytering, vilket innebär att ett totalt fokus på kompetens hos de som söker arbete hos oss. Genom att arbeta strukturerat och kompetensbaserat minimeras risken för felrekryteringar och en icke diskriminerande rekryteringsprocess säkerställs.

2.2 Arbetsgivarpolitik

Kompetensbehov analyseras och kartläggs kontinuerligt och följs upp årligen i förvaltningens kompetensförsörjningsplan. En god arbetsmiljö är en viktig faktor både för att begränsa sjukfrånvaron och för att medarbetaren skall kunna arbeta och utvecklas. Alla medarbetare ska vara väl förtrodda med sitt ansvar och sina befogenheter. Delaktiga och engagerade medarbetare som har inflytande på sin arbetsplats blir bättre ambassadörer för sitt arbete och vill stanna och utvecklas i Borås Stad. Förvaltningen visar upp verksamheten på sociala medier, deltar på olika mässor och är måna om att ta emot praktikanter som vill komma till förvaltningen.

Ett aktivt arbete bedrivs med tidiga samtal vid sjukfrånvaro för att fånga upp eventuell ohälsa kopplad till arbetet. Utöver friskvårdsbidraget arbetar förvaltningen med att två gånger om året anordna en aktivitetsdag och en föreläsningdag för samtliga anställda.

Utöver synpunkt- och felanmälanssystemet arbetar förvaltningen aktivt med att införa olika digitala lösningar för att göra våra tjänster lättillgängliga genom t ex att införa EKO-post, digitala ansökningar för skolkort och en hemsida som är tillgänglighetsanpassad.

2.3 Egen organisation - indikatorer

Kommunfullmäktiges indikatorer	Så nås målet för indikatorn
Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid ska minska, %.	<p>Tekniska förvaltningen består av många olika yrkeskategorier. En stor andel av Tekniska förvaltningens anställda har en arbetsmarknadspolitisk anställning. Vissa i denna grupp har någon form av funktionsnedsättning som kan bidra till att sjukfrånvarotalen ligger förhållandevis högt på förvaltningen. Inom förvaltningen följs sjukfrånvaron upp och man arbetar ständigt med att tidigt identifiera behov av rehabiliterande insatser genom tidiga samtal och sätta in olika former av rehabiliteringsåtgärder.</p> <p>Indikatorn följs upp i följande rapporter: Tertial 1, Tertial 2 och Årsredovisningen.</p>
Arbetad tid för timavlönade omräknat till årsarbeten ska minska.	<p>Inom Tekniska förvaltningen finns verksamheter som kräver ständig bemanning, såsom färdtjänstens beställningscentral samt särskoleskjutsen. Om en ordinarie medarbetare är frånvarande krävs att dennes arbete utförs av en vikarie. För att hålla timavlönade medarbetare à jour med arbetet, krävs också en viss kontinuitet.</p> <p>Indikatorn följs upp i följande rapporter: Tertial 1, Tertial 2 och Årsredovisningen.</p>
Andel anställda som nyttjar Borås Stads friskvårdsbidrag ska öka, %	<p>För att öka andelen anställda som nyttjar Borås Stads friskvårdsbidrag synliggör förvaltningen utbudet som finns inom Borås Stads personalförmåner enligt SAM-kalender. Utöver ordinarie personalförmåner ger förvaltningen samtliga anvisade inom NOA möjlighet till att simma en timma i veckan på arbetstid tillsammans med sin lagförman för att uppmuntra målgruppen till hälsofrämjande aktiviteter.</p> <p>Indikatorn följs upp i nämndens Årsredovisning.</p>

3 Væghållning, skog, parker mm

3.1 Utmaningar, risker och möjligheter - Omværlidsanalys

Borås fortsættەر væxa och det råder en stor efterfrågan på verksamhetsmark, kommunal service, bostæder och frbætttrad infrastruktur. För att kunna tillgodose detta krævs att ett flertal næmnder deltar aktivt i den gemensamma samhællsbyggnadsprocessen. Flera pgâende och planerade projekt riskerar dock att försenas, frsæmras eller fördyras till fljgd av en otillræcklig resurstilldelning mellan de næmnder som deltar i dessa processer.

I samband med budgetarbetet inför 2022 uppmærksammade næmnderna gemensamt denna kapacitetsbrist och flera næmnders budgetar justerades. Utifrån dessa justeringar bedöms nuvarande uppdrag kunna utföras under frutsætning att samtlige tjenester tillsættas.

Stadens ambition, att arbeta mer strategiskt i tidige skeenden och samverka för att sâkerstælla olika och vâl underbyggda perspektiv i den samhællsbyggande processen, kræver dock mer av samtlige parter. För att i samverkan stödja samhællsbyggnadsprocessen behöver Tekniska næmnden under 2023 frstærka organisationen med ytterligere tvâ medarbetare. Behovet fr 2024 inventeras i budgetprocessen næsta år.

Marknaden har under en längre tid präglats av att prisutvecklingen har varit tæmligen stabil och frutsâgbar. Mot denna bakgrund baseras vissa av våra driftavtal på att priser indexregleras årsvis. Under 2021 och inledningen på 2022 har den globala marknaden präglats av oro och betydande frænderingar. Inom ett flertal branscher märks brist på både material och komponenter med produktionsstörningar och leveransproblem som fljgd, vilket bidragit till ökade priser. Därtill har kostnaderna för el ökat kraftigt samtidigt som drivmedelspriserna under ett år ökat med ca 50 %.

De entreprenörer som Tekniska næmnden har kontrakt med har varslat om kostnadsökningar och det allvarlige läge som de på grund av detta försatts i. För att sâkerstælla Borås Stads behov av varor och tjenester og undvika en situation där avtal sägs upp med nye opphandlingar som fljgd, så har Tekniska förvaltningen i nuläget efter noggrant övervägande överenskommit med Servicekontoret att indexreglering av priser skall ske med tätare intervaller i gällande driftavtal fr väghållningen. Denna överenskommelse kommer att löpa på og ersätta avtalad indexökning fram till dess att marknaden stabiliserat sig. Parterna kommer gemensamt överens om tidpunkt när detta skett og indexregleringen övergår då till avtalsenlig reglering enligt gällande kontrakt. Nytt driftavtal fr centralorten kommer för parkverksamheten med största sannolikhed att innebre betydligt högre kostnader jämfört med tidigare avtal. Beskrivna förhållanden kommer innebre kostnadsfrdringar inom Tekniska næmndens ansvarsområde som r svåra att uppskatta i dagsläget men som vid utebliven kompensasjon kommer att innebre standardsnkningar vad avser både drift og underhåll. Speciellt kommer asfaltsbelgninger att drabbas med hänsyn till skenande index.

3.2 Grunduppdraget

3.2.1 Nämndens grunduppdrag

Nämndens uppdrag är att vara väghållare för kommunala gator, drift och underhåll av gator, torg, parker och gång- och cykelvägar, samt myndighetsutövning inom trafikområdet. Uppdraget innebär att boråsare och besökare ska uppleva en trygg, ren och attraktiv stad med en smidig infrastruktur.

Vidare är nämndens uppdrag att bedriva en certifierad skogsförvaltning, hantera frågor om jakt och fiske, kalkning av försurade vattendrag samt beredning av arbete för personer i arbetsmarknadspolitiska åtgärder. Uppdraget innebär ett skogsbruk med en ekonomisk avkastning, naturvård med biologisk mångfald samt tillgängliga och natursköna strövområden för boråsare såväl som för besökare.

3.2.2 Så här genomför nämnden sitt grunduppdrag under kommande år

Tekniska nämnden genomför sitt grunduppdrag via tecknade driftavtal och upphandling av utförandeentreprenader. Uppdragen tilldelas interna och externa utförare efter upphandling. Den oro som för närvarande präglar världsmarknaden påverkar kostnader för drivmedel, byggmaterial, elavgifter m.m. För Tekniska nämndens verksamhet innebär kostnadsfördyringarna att kvalitetsnivån inom driftavtalen inte kommer att kunna upprätthållas. Planerade investeringar kan komma att påverkas till omfattning eller omprioriteras för senare utförande.

Tekniska nämnden utför även grunduppdraget i egen regi med vilket gäller framförallt natur- och anläggningsarbeten inom arbetsmarknadsinsatser samt arbetsförberedande verksamhet i form av grön rehabilitering och inom ordinarie verksamheterna Naturreservat och Skogsdrift.

3.2.3 Så här följer nämnden upp grunduppdraget

Exempel på hur nämnden följer upp sitt uppdrag är genom årlig rapportering av felanmälningar, synpunkter och beröm från allmänheten.

Vart tredje år genomförs den stora undersökningen "Kritik på teknik" av Sveriges kommuner och Regioner (SKR). Resultatet visar på nämndens utveckling och var det finns behov av insatser dessutom finns möjlighet till jämförelse med övriga kommuner som deltar i undersökningen.

Flera andra mätningar/enkäter genomförs också, exempelvis skräpmätningar varje år, Kommunvelometern varje år, Cyklistvelometern vartannat år.

Skogsförvaltningen följs upp via externrevision (FSC och PEFC) varje år.

Genom så kallade beredningsgrupper och information på nämndsmöten kan nämnden ta del av det praktiska arbetet i de olika verksamheterna vilket också är en del av uppföljningen.

Utöver ovan beskrivet rapporteras verksamhet och ekonomi i enlighet med ordinarie uppföljningar under året.

3.2.3.1 Indikatorer

Ett tryggt och snyggt Borås

Verksamhetens indikatorer	Så nås målet för indikatorn
Andelen medborgare som är positiva till skötseln av gator och vägar ska vara högre än genomsnittet i riket (%)	Målet nås genom god följsamhet avseende uppsatta drift- och skötselplaner samt genom att vara hörsamma till önskemål som uppkommer inom gatu- och vägområdet inom ramen för avsatt budget.
Andelen medborgare som är positiva till allmänna platser, parker, torg mm ska vara högre än genomsnittet i riket (%)	Målet nås genom god följsamhet avseende uppsatta drift- och skötselplaner samt genom att vara hörsamma till önskemål som uppkommer kring allmänna platser, parker och torg.
Andelen medborgare som är positiva till skötseln av naturområden ska vara högre än genomsnittet i riket (%)	Målet nås genom god följsamhet avseende uppsatta drift- och skötselplaner samt genom att vara hörsamma till önskemål som uppkommer kring naturområden.

3.2.3.2 Verksamhetsmått

Arbetsmarknadspolitiska åtgärder

Mått som följs upp av Kommunfullmäktige

Verksamhetsmått	Årsutfall 2019	Årsutfall 2020	Årsutfall 2021	Budget 2022	Budget 2023
Antal personer i arbetsmarknadsåtgärder	61	63	56	65	65
Dagsverken totalt	12 465	11 336	12 027	11 500	12 500

Mått som följs upp av Nämnden

Verksamhetsmått	Årsutfall 2019	Årsutfall 2020	Årsutfall 2021	Budget 2022	Budget 2023
Antal deltagare årligen i grön rehabilitering (st)					70
Antal personer i arbetsmarknadspolitiska åtgärder som varje år går till en extern anställning eller till en längre utbildning (st)					3

Skogsdrift

Mått som följs upp av Kommunfullmäktige

Verksamhetsmått	Årsutfall 2019	Årsutfall 2020	Årsutfall 2021	Budget 2022	Budget 2023
Förvaltad produktiv skogsmarksareal (ha)	9 500	9 500	9 500	9 500	10 766
Avverkad volym totalt (m ³ fub)	35 100	35 600	35 100	39 000	39 000

Mått som följs upp av Nämnden

Verksamhetsmått	Årsutfall 2019	Årsutfall 2020	Årsutfall 2021	Budget 2022	Budget 2023
Intäkt kr per avverkad m ³ fub	625	529	554	536	616
Avverkningskostnad för föryngringsavverkning (kr/m ³ fub)				102	117
Avverkningskostnad för gallring (kr/m ³ fub)				330	370
Avverkningskostnad för naturvårdande skötsel (kr/m ³ fub)				211	240

Väghållning

Väghållning, driftkostnader

Mått som följs upp av Kommunfullmäktige

Verksamhetsmått	Årsutfall 2019	Årsutfall 2020	Årsutfall 2021	Budget 2022	Budget 2023
Kostnad kronor/invånare och dag	1,63	1,52	1,63	1,59	1,68
Vinterväghållning (kr/m ²)				8	8
Övrigt underhåll (kr/m ²)				12	13

Huvudgator

Mått som följs upp av Nämnden

Verksamhetsmått	Årsutfall 2019	Årsutfall 2020	Årsutfall 2021	Budget 2022	Budget 2023
Huvudgator (km)	76	76	76	76	76
Vinterväghållning (kr/m ²)	23,78	19,26	25,67	22,34	21,7
Övrigt underhåll (kr/m ²)	31,69	29,88	19,68	26,37	29,57

Lokalgator

Mått som följs upp av Nämnden

Verksamhetsmått	Årsutfall 2019	Årsutfall 2020	Årsutfall 2021	Budget 2022	Budget 2023
Lokalgator (km)	254	257	260	261	266
Vinterväghållning (kr/m ²)	3,23	2,17	5,26	5,81	5,59
Övrigt underhåll (kr/m ²)	10,66	10,5	11,23	9,44	9,32

Vägföreningsvägar

Mått som följs upp av Nämnden

Verksamhetsmått	Årsutfall 2019	Årsutfall 2020	Årsutfall 2021	Budget 2022	Budget 2023
Vägföreningsvägar (km)	168	168	168	168	168
Vinterväghållning (kr/m ²)	5,2	3,5	5,42	2,97	4,5
Övrigt underhåll (kr/m ²)	3,61	6,93	5,73	6,94	7,04

Beläggningsunderhåll

Mått som följs upp av Kommunfullmäktige

Verksamhetsmått	Årsutfall 2019	Årsutfall 2020	Årsutfall 2021	Budget 2022	Budget 2023
Belagd volym (m ²)	179 846	145 224	119 508	158 000	160 000
Del av total yta (%)	5,4	4,4	3,6	4,7	4,7
Kostnad (kr/m ²)	114	113	136	120	125

Trafikbelysning

Mått som följs upp av Kommunfullmäktige

Verksamhetsmått	Årsutfall 2019	Årsutfall 2020	Årsutfall 2021	Budget 2022	Budget 2023
Antal lampor	19 175	19 175	19 175	20 625	20 500
Energiförbrukning (MWh)	7 137	6 630	7 117	6 430	6 800

Parkering

Mått som följs upp av Kommunfullmäktige

Verksamhetsmått	Årsutfall 2019	Årsutfall 2020	Årsutfall 2021	Budget 2022	Budget 2023
Antal avgiftsbelagda p-platser inom cityringen	340	368		359	365

Park

Mått som följs upp av Kommunfullmäktige

Verksamhetsmått	Årsutfall 2019	Årsutfall 2020	Årsutfall 2021	Budget 2022	Budget 2023
Total parkareal (ha)	1 025	1 095	1 106	1 096	1 107
Parkyta per capita (m ² /capita)	90,8	96,5	97	96,4	97,1
Total planterad yta (m ²)	65 600	65 700	64 900	66 000	66 000
varav perenna planteringar (m ²)	3 900	4 960	5 000	5 000	5 500
Total parkkostnad (kr/m ²)	2,6	2,51	2,58	2,87	3,03
Parkkostnad per capita (kr/capita)	236	242	250	276	294
Antal lekplatser på allmän platsmark	162	163	163	163	161

Mått som följs upp av Nämnden

Verksamhetsmått	Årsutfall 2019	Årsutfall 2020	Årsutfall 2021	Budget 2022	Budget 2023
Blomsterlökar (st.)	45 000	44 000	78 000	38 000	75 000
Vårblommor (st)	29 000	25 000	22 500	30 000	30 000
Sommarblommor (st)	37 000	32 650	32 000	35 000	40 000
Kulturparker (ha)	155,7	158,3	159,6	159,5	160,1
Naturparker (ha)	869,3	936,9	946,3	936,5	946,3

3.2.3.3 Dessa indikatorer och verksamhetsmått föreslås att inte följas upp

Nämnden föreslår inte några justeringar avseende Kommunfullmäktiges indikatorer eller verksamhetsmått.

3.2.4 Samarbete för att klara grunduppdraget

Tekniska nämnden deltar med sin expertis i framtagande av detaljplaner och andra planer, samt kommunövergripande styrdokument.

I frågor om uppfräschning och förnyelse av allmänna platser samarbetar nämnden ofta med näringslivet, speciellt fastighetsägare för att få en bra helhet.

Borås Stad tillämpar beställar-utförarmodellen. Tekniska nämnden är till största delen beställare. Samtliga driftentreprenörer åt Tekniska nämnden är viktiga samarbetspartners och kärnverksamheterna kan inte bedrivas utan dem. Samtidigt är en viktig egenskap med modellen som idé och princip att den medger flexibilitet, i så måtto att beställaren inte nödvändigtvis behöver anlita en och samma utförare.

Som utförare av arbetsmarknadsinsatser är Tekniska nämnden beroende av ett gott samarbete med Arbetsförmedlingen och Arbetslivsnämnden. Beställarna finns bland annat på Fritids- och Folkhälsonämnden, Kommunstyrelsen, Lokalförsörjningsnämnden, Grund- och förskolenämnderna och Sjuhärads samordningsförbund.

Tekniska nämnden har framgångsrikt sökt och fått beviljat statsanslag för olika projekt inom exempelvis hållbart resande och naturvård. Möjligheter till extern finansiering av projekt kan leda till en ökad nöjdhet hos invånarna utan höjt kommunalt skattetryck. Skogsdriften är självfinansierad och bidrar med ett nettoöverskott vilket är positivt ur aspekten god ekonomisk hushållning. Skogshushållning och nettot för skogsdriften förutsätter samarbete med virkesköpande parter.

3.3 Resurser

3.3.1 Driftbudget

3.3.1.1 Ekonomiskt sammandrag (Tkr)

Post	Bokslut 2021	Budget 2022	Prognos 2022	Budget 2023:1
Summa intäkter	99 634	84 958	87 008	92 519
Summa kostnader	-255 390	-252 657	-257 407	-265 919
Buffert (endast i budget)	0	-1 600	0	-1 600
Nettokostnad	-155 756	-169 300	-170 400	-175 000
Kommunbidrag	157 940	167 521	167 520	175 000
Resultat jämfört med kommunbidrag	2 185	0	-1 100	0
Akkumulerat resultat		31 820		31 820
Nettoinvesteringar		179 553	143 500	136 400

3.3.1.2 Ekonomiska förutsättningar

Enligt de preliminära ramarna uppgår tekniska nämndens budget för år 2023, inom verksamhet väg, park och skog mm till totalt 175 mnkr. 52 mnkr av den totala ramen avser budget för kapitalkostnader och resterande 123 mnkr är nettokostnad för drift inom väg, park, skog, administration och nämnd.

Ramen ökar med 5,7 mnkr jämfört med ursprunglig budget 2022, varav 2 mnkr är avsatt för ökade kapitalkostnader. Totalt ökad driftbudget för uppräknade priser och löner är 3,7 mnkr vilket ungefär innebär 3 % ökning av driftbudgeten.

Nämndens intäkter avser främst medel från skogsavverkning, parkering och trafikövervakning men även statliga bidrag samt intern och extern försäljning.

Lönekostnaderna förväntas öka med 2,6 % under 2023. Dessutom tillkommer en ökning av arbetsgivaravgiften från 39,25 % till 42,75 % vilket påverkar nämndens budgetomslutning. Totalt är personalkostnaderna beräknade att öka med knappt 4 mnkr jämfört med årets budget. Del av ökningen finansieras med ökade intäkter från försäljning men även genom fördelning av kostnaden till investeringsprojekt.

Kapitalkostnaderna kommer att öka under 2023. Befintliga anläggningar per 31 december 2021 beräknas landa på 48,9 mnkr för år 2023. Pågående projekt under 2022 förväntas öka anläggningstillgångarna med omkring 3,1 mnkr vilket innebär en förväntad totalsumma på 52 mnkr. Tekniska nämnden förutsätter att tillkommande kapitalkostnader kompenseras framöver.

Kostnadsposterna inom ramen "Väghållning, skog, parker" är i budget 2023:

- Personalkostnader 54,5 mnkr
- Lokalkostnader 14,7 mnkr
- Material & Tjänster 141,8 mnkr
- Bidrag 2,9 mnkr
- Kapitalkostnader 52 mnkr
- **Summa 265,9 mnkr**

Tekniska nämnden är till största delen en beställarorganisation. Arbetsintensiva jobb beställs av andra nämnder och av externa leverantörer, vilkas kostnader såsom löner, material mm stiger mer än ökad ram, effekten blir att det för varje år blir mindre verksamhet utförd för tilldelade medel.

3.3.1.3 Verksamhet 2023

Tkr	Bokslut 2021	Budget 2022	Prognos 2022	Budget 2023:1
Parkering				
Intäkt	20 574	19 600	19 600	21 000
Kostnad	-7 529	-8 325	-8 325	-8 441
Nettokostnad	13 045	11 275	11 275	12 559
Belägningsunderhåll				
Intäkt	12 464	0	0	0
Kostnad	-10 078	-1 800	-1 800	-1 800
Nettokostnad	2 386	-1 800	-1 800	-1 800
Trafikbelysning				
Intäkt	81	0	800	1 300
Kostnad	-20 036	-17 769	-18 569	-18 201
Nettokostnad	-19 955	-17 769	-17 769	-16 901
Vinterväghållning				
Intäkt	0	0	0	0
Kostnad	-30 818	-27 100	-27 600	-28 100
Nettokostnad	-30 818	-27 100	-27 600	-28 100
Övrig väghållning				
Intäkt	19 237	17 515	17 515	17 735
Kostnad	-56 164	-58 485	-58 485	-61 993
Nettokostnad	-36 927	-40 970	-40 970	-44 258
Arbetsmarknadsinsatser				
Intäkt	6 553	6 174	6 174	7 385
Kostnad	-21 489	-21 474	-21 474	-23 135
Nettokostnad	-14 936	-15 300	-15 300	-15 750
Skogsverksamhet				
Intäkt	25 302	27 377	27 377	28 907
Kostnad	-19 491	-23 197	-25 697	-24 951
Nettokostnad	5 811	4 180	1 680	3 956
Naturvård				
Intäkt	4 665	4 732	5 182	4 800
Kostnad	-9 195	-10 152	-10 602	-10 320
Nettokostnad	-4 530	-5 420	-5 420	-5 520
Parker				
Intäkt	2 150	300	1 100	1 720

Kostnad	-21 840	-22 336	-23 136	-24 306
Nettokostnad	-19 690	-22 036	-22 036	-22 586
Nämnd, administration mm				
Intäkt	8 607	9 260	9 260	9 672
Kostnad	-11 235	-12 020	-11 720	-12 672
Nettokostnad	-2 628	-2 760	-2 460	-3 000
Kapitalkostnad				
Intäkt	0	0	0	0
Kostnad	-47 515	-48 221	-48 221	-52 000
Nettokostnad	-47 515	-48 221	-48 221	-52 000
Buffert				
Intäkt	0	0	0	0
Kostnad	0	-1 600	0	-1 600
Nettokostnad	0	-1 600	0	-1 600
Totalt				
Intäkt	99 633	84 958	87 008	92 519
Kostnad	-255 390	-252 479	-255 629	-267 519
Nettokostnad	-155 757	-167 521	-168 621	-175 000

Ursprunglig budget var före revideringen av kapitalkostnadsbudgeten 169,3 mnkr. Budgeten för kapitalkostnader sänktes under våren från 50 mnkr till 48,2 mnkr och ny budget är därmed 167,5 mnkr.

Gatuavdelning

Inom verksamhetsområdet **gatu- och väghållning** ligger drift- och underhållsåtgärder avseende barmarksunderhåll, vinterväghållning och trafikbelysning på huvudgator, lokalgator, vägföreningsvägar, torg samt gång- och cykelbanor. Driftbidrag och iståndsättningsbidrag ges till övriga enskilda vägar. Driftbidrag ges även till Borås flygplats. Verksamhetsområdet innefattar också gatuprojektering, trafiksäkerhetsarbete, planering, kontroll av drift- och utförandeentreprenader samt övriga väghållningsåtgärder.

Väghållning – driftavtal

Tekniska nämnden har tidigare beskrivit de kostnadsfördyringar som blivit följderna av nya upphandlingar, indexering och tillkommande ytor inom ramen för driftavtalet. Inför 2023 råder dessutom osäkerhet om ökade priser på bl.a drivmedel och byggmaterial till följd av pandemin och kriget i Ukraina. Gatuavdelningen har till följd av detta efter begäran förhandlat om index för driftavtalet för centralorten. När ramtilldelningen inte motsvarar fördyringar sker en successiv urholkning av möjligheten att vidmakthålla investerat kapital i väganläggningarna. Att åtgärda brister i rätt tid innebär stora kostnadsbesparingar på längre sikt och ger en bättre komfort för alla som behöver åka kollektivt, cykla, gå eller åka bil.

Från september 2020 har Tekniska nämnden ingått nya driftavtal för väghållningen. Inom centralorten sköts vägnätet av Borås Stads Servicekontor och i tätorterna har Terranor samma uppgift. Det index med vilket driftavtalet regleras har sedan juni 2021 ökat med 10,4 %. Med en beräknad indexhöjning på 15 % till 2023 och bibehållen skötselnivå behöver Tekniska nämnden en förstärkning av budget med **5 mnkr** utöver tilldelad ram.

Varje år redovisar Tekniska nämnden de tillkommande drift- och underhållskostnader som blir följderna av gjorda investeringar i egen verksamhet och inom stadens exploateringsverksamhet. Då endast viss

kompensation erhållits i tidigare budgetar räcker pengarna inte till den skötselnivå som angetts i driftavtalen med entreprenörerna. Särskilt tydligt blir detta ofta för vinterväghållningen.

Lika viktigt som att kommunens investeringskostnader redovisas i genomförandebeskrivningar till detaljplaner, lika viktigt är det att framtida drift- och underhållskostnader redovisas och ställs till förfogande då infrastrukturanläggningar behöver fylla sin funktion under dygnets alla timmar. Beslut om investeringar i kommunal verksamhet bör inte fattas om det inte finns pengar att sköta anläggningarna.

Det finns en stor fara i att driftåtgärder tränger undan underhållsåtgärder vilket på sikt bygger upp ett underhållsberg som blir svårt att hantera ekonomiskt. Tekniska nämnden vill tydligt framhålla vikten av att det skapas en rutin så att med gjorda investeringar följer tilldelning av medel för framtida drift- och underhållsarbeten. Vid Tekniska nämndens utvärdering av SKR:s undersökning "Kritik på teknik" där kommuninvånare får ge sin syn på bland annat standarden på gatu-/cykelvägnätet framgår tydligt att en försämring av nöjdheten har skett under senare år. En snabbenkät till kommuner motsvarande Borås storlek som fått goda omdömen i undersökningen gav till svar att någon form av rutin för tilldelning av medel för drift och underhåll vid gjorda investeringar fanns, Linköping uppgav att tilldelning sker efter schablonmodell, Växjö svarade det finns en schablonmodell "som ett yrkande till politiken". Tekniska nämnden anser att det behöver införas någon form av schablonmodell även i Borås. Inför den tillväxt som kommunen eftersträvar kommer detta behov att accentueras.

Tekniska nämnden har de senaste åren redovisat ökade kostnader för tillkommande skötselytor och ambitionshöjande åtgärder inom områden med förbättringspotential enligt genomförda publika enkäter och inkomna synpunkter framförallt inom vinterväghållningen. Av begärda budgetmedel har endast en bråkdel givits i utökad budgetram. För att möta kommuninvånarnas förväntningar krävs därför att redovisade kostnadsökningar tas på allvar och under övervägande vid tilldelning av budgetmedel. Lägsta ambitionsnivå borde vara att upprätthålla nuvarande standardnivå på drift- och underhåll av gatunätet i Borås.

Förskönande åtgärder kommer aldrig att kunna kompensera en successivt ökande urholkning av väghållningsbudgeten som på sikt innebär kapitalförstöring och en underhållsskuld på vägnätet och allmänna platser. Det blir heller inte meningsfullt att varje år redovisa tillkommande kostnader för det utökade skötselansvaret när staden växer.

Att i samband med nybyggnad/ombyggnad av kommunala anläggningar tillse att de i framtiden kan vidmakthållas genom att säkra framtida drift- och underhållskostnader borde vara en självklarhet. Den rutin som Tekniska nämnden efterfrågar vid investering kommer att vara av än större vikt med de framtidsplaner staden har när Borås växer.

För 2023 tillkommer kostnader på cirka **0,5 mnkr** för nya tillkommande gator och GC-vägar som byggts tidigare och genererar kostnader under 2023.

Markvärme är en kvalité i centrum som bidrar till att göra staden mer tillgänglig för alla människor och i synnerhet för personer med någon form av rörelsehinder. Dock är kostnaden för drift och underhåll så stor att fortsatt utbyggnad inte kan göras med mindre än att de ökade kostnaderna kompenseras i budget. Ombyggnaden av Södra Torget kommer att innebära att enbart ytorna längs bussgatan värms, en halvering av ytan jämfört med tidigare, i syfte att hålla nere driftskostnaderna.

Idag kostar väghållningen som omfattar: markrenhållning, gatubelysning, vinterväghållning, asfaltsunderhåll, gröna ytor, trafikanordningar, trafiksignaler, broar och regnvattenavledning boråsarna **1 krona och 68 öre** per invånare per dag. Varje satsad miljon i extra tilldelning skulle innebära en kostnad på 2,4 öre per invånare och dag. Då en förbättrad infrastruktur kommer så många boråsare till del är en utökning av driftbudgeten väl satsade medel för att göra invånarna ännu mer nöjda med sin stad.

Beläggning

I budget för 2016 ingav nämnden en förhoppning om att överbrygga tidigare gap mellan behovet och tilldelade medel i syfte att undvika kapitalförstöring av tidigare investeringar i vägnätet när

beläggningsverksamheten numera finansieras inom ramen för investeringsbudgeten. Nödvändigheten att så sker har accentuerats av de grävningar som skett för fiber över hela kommunen. När våra gator grävts upp av flera aktörer innebär det en förkortad livslängd för framförallt bostadsgator. Det kommer att finnas ett stort behov av tidigareläggning av asfaltering av gator där fiber lagts inom de närmaste åren som är svårt att överblicka idag. Det är viktigt att ta höjd för framtida beskrivet behov nu när schaktning för fiber förhoppningsvis är över i större omfattning. Tekniska nämnden hade innan fibergrävningarna startade gjort en tillståndsbedömning av hela vägnätet för att få en anpassad Boråsmodell som grund för behovet av framtida beläggningsarbeten. En förnyad tillståndsbedömning behöver efter fibergrävningarna göras till sin helhet.

Index för asfaltmassor har de senaste två åren ökat med drygt 100 % och asfaltsbeläggningar i gator med cirka 70 %. Till viss del beräknas den ökade prisnivån bestå under 2023 varför en ökad tilldelning i anslagna medel för investering i underhållsbeläggningar är särskilt viktigt under 2023.

Inom driftbudgeten kommer fortsättningsvis bara kvarstå medel för smärre reparationer och potthållslagningar. För 2023 avsätts 1,8 mnkr för dessa arbeten.

Tabellen visar tidigare utfall i m² av erhållna medel samt budget.

Beläggningsunderhåll, toppbeläggningar

År	Utfall						Budget	
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022:2	2023:1
Antal kvadratmeter	86 000	139 601*	211 244*	179 846*	145 224*	119 508*	71 000**	160 000

*Även fiberåterställningsbeläggning ingår 2017- 2021.

**Volymen i budget 2022:2 är enligt tilldelad ram.

Markrenhållning

Sett över tid får Tekniska nämnden avsätta allt mer budgetmedel för städning av stadens gator och torg. En viktig fråga är om det är rätt sätt att acceptera nedskräpningen och ta hand om dess konsekvenser genom att hela tiden höja budgeten. En viktig roll i detta sammanhang har organisationen Borås Rent och Snyggt, som gör ett värdefullt och bra jobb med att driva på för en förändrad attityd till nedskräpning hos invånarna så att skräpet hamnar på rätt ställe. Att alltid framhålla avsaknad av papperskorgar som enda förklaringen till nedskräpning är i många fall en dålig undanflykt för att slippa ta ansvar för sitt eget skräp. Det arbete som lagts ned genom åren har burit frukt - fem år i rad har Borås utsetts till årets "Håll Sverige rent- kommun".

Under år 2015 började en ny metod för ogräsbekämpning, "heatweed", att användas. Metoden är miljövänlig då hetvatten används. Behandlingen behöver upprepas 3-5 gånger per växtsäsong för att bli effektiv. Under 2023 planerar Tekniska nämnden att utföra ogräsbekämpningen tre gånger med heatweed.

Trafikbelysning

Tekniska förvaltningen har ca 20 000 ljuspunkter och 70 mil kabel som Servicekontoret, Vattenfall Services och SSEL sköter underhållet av.

Största delen av underhållsarbetet innefattar löpande arbeten vilket innebär felsökning och reparation av fel som kommit till förvaltningens kännedom. Detta innefattar kabelfel, trafikskador, utbyte av trasigt material och byte av enstaka slocknade ljuskällor. Planerade underhållsarbeten under 2023 är seriebyte av 3 000 ljuskällor. Elbesiktning av belysningsnätet på Boda och Hässleholmen samt rötskadebesiktning av 500 trästolpar.

Utöver underhållsarbete innefattar driftbudgeten kostnaden för el och nätavgifter.

Att medel tilldelas är av stor vikt för att förbättra upplevd trygghet och trafiksäkerhet.

Vinterväghållning

Vinterkostnaderna blir allt svårare att klara då de fasta kostnaderna, som till exempel beredskap med jourersättning, utgör cirka hälften av hela budgeten. Vinterns härjningar glöms också fort vid snöfattiga vintrar då inga spår finns kvar fram i maj och man glömmer lätt alla halktillfällen som kräver insatser.

Vinterperioden under 2021 blev mer normal än året innan. Januari, februari och december var riktiga vintermånader där insatserna med snöröjning/halkbekämpning blev omfattande. Under denna period föll cirka 99 cm snö av den totala snömängden under året på 126 cm. I förhållande till budget överskreds kostnaderna med knappt 4 mnkr.

Tekniska nämnden har sedan tidigare framfört behov av en **höjning av nämndens vinterbudget**. Nämnden anser att 30 mnkr är en rimlig ram vilket erfordrar en budgetförstärkning med **1,9 mnkr**.

Kostnad vinterväghållning	Utfall						Budget	
År	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022:2	2023:1
Tkr	31 479	25 334	32 991	25 936	19 565	30 818	27 100	28 100

Budgetutveckling Väghållning 2018-2023

Budgetutveckling Väghållning (tkr)	2018	2019	2020	2021	2022	Budgetförsl ag 2023
Markrenhållning	10 600	10 600	11 000	10 829	11 000	11 800
Trafikbelysning	14 500	15 500	16 600	16 700	17 770	18 201
Beläggning	1 600	1 600	1 600	1 600	1 800	1 800
Gröna ytor	850	850	850	850	850	1 000
Trafikanordn med mera	7 450	7 650	7 900	7 750	8 450	9 300
Summa	35 000	36 200	37 950	37 729	39 870	42 080
Vinterväghållning	25 800	25 800	25 800	27 100	27 100	28 100
TOTALT	56 900	60 800	62 000	64 829	66 970	70 201

Skadegörelse/Klotter

Stadens tunnlar och broar utsätts ofta för klotter som måste saneras för dyra pengar. De bullerskyddande glaspartier som satts upp på Fristadsvägen vid Djurparken har vid ett flertal tillfällen utsatts för skadegörelse i stor omfattning när rutorna krossats. Vad avser konstbyggnader är bron över Skaraborgsvägen vid Borås Arena särskilt utsatt. Kommunfullmäktige har beslutat att klotter ska saneras inom 24 timmar. Detta kräver både att arbetet organiseras och samordnas inom kommunen på annat sätt än idag. Det krävs också en beredskap på icke ordinarie arbetstid för att åtgärder ska kunna utföras inom 24 timmar. Kostnaden för sanering av klotter uppgick till 465 tkr under 2021.

Vattendrag

De omfattande och kraftiga regnperioderna tycks bestå. Inte minst accentuerades detta i början av 2020 vilket innebar att Borås och angränsande kommuner gick upp i stabsläge till följd av höga vattenstånd som innebar ökade kostnader för åtgärder och tillsyn av intagsbrunnar, diken och reglering av Viskan. Anslaget för 2023 blir 1,0 mnkr, samma nivå jämfört med 2022.

Dagvattenavledning

Borås Energi och Miljö AB har från och med år 2019 infört dagvattentaxa som ska betalas av Tekniska nämnden. Avgiften som nämnden fick kompensation för i reviderad budget 2021. För dagvattenavledning avsätts 2,5 mnkr under 2023.

Sidoordnad verksamhet

Till följd av fiberdragningarna har det varit svårt att hinna med de schaktreparationer som anmälts för återställning. När fibergrävningarna nu avslutats i större skala kommer förhoppningsvis grävningarna i gatorna att återgå till ett normalläge under 2023. För att i någon mån täcka efterlagningar av schakter och minskad livslängd på gatunätet budgeteras ett nettoöverskott på 5 mnkr.

Mobility Management

Mobility Management är ett koncept för beteendepåverkan inom transportområdet och syftar till att främja hållbara transporter och påverka bilanvändningen genom att förändra resenärers attityder och beteenden. Borås har stor förbättringspotential att öka antalet cyklister vintertid där staden ligger långt under riksgenomsnittet enligt SKR:s undersökning "Kritik på teknik".

Kommunikation är en viktig aspekt för att nå ut till stadens cyklister. Syftet är att föra en dialog med invånarna kring cykling och på sikt få fler att vilja välja cykeln. Varje år tas en kommunikationsplan fram med årets kommunikationsinsatser och planerade aktiviteter. Mobility management innebär att påverka människor till att resa mer hållbart och med mer yteffektiva färdmedel, bland annat cykel. Det arbetet inom mobility management som bedrivs handlar om att genomföra ett antal aktiviteter och projekt som ska uppmuntra till hållbart resande.

Vikten av att påverkansåtgärder framgår av resultatet i Kommunvelometern som är en undersökning av kommunernas arbete med cykelfrågor. I 2020 års undersökning placerade sig Borås på plats 21 av 40 deltagande kommuner, i 2021 års Kommunvelometer förbättrades rankingen till en 10:e plats bland 57 deltagande kommuner. Jämfört med 2020 har Borås främst förbättrat sina resultat inom området information och marknadsföring. Borås deltar även i Cyklistvelometern som undersöker cyklisters nöjdhet med cyklingen i sin kommun och görs vartannat år. År 2020 tyckte 29 % av svaranden att Borås är en bra cykelkommun. År 2018 var motsvarande siffra 16 % vilket tyder på att Borås Stads arbete för att bli en bättre cykelstad har givit resultat.

Tekniska nämnden erhöll i 2022 års budget ordinarie budgetmedel 0,5 mnkr för åtgärder inom Mobility Management. Tekniska nämnden vill växla upp detta arbete under 2023 genom att inrätta en ny tjänst som ska stärka arbetet i syfte få fler att välja hållbart resande.

Tekniska nämnden föreslår att extra budgetmedel på **0,8 mnkr** utöver budgetram ställs till förfogande genom inrättande av en ny tjänst för åtgärder inom Mobility Management under 2023 för att stärka fortsatt arbete med påverkansåtgärder för hållbart resande i enlighet med Borås Stads miljömål

Borås växer

De åtgärder i form av ombyggnad, övertagande av ansvar för drift och underhåll av ett utökat vägnät som blir resultatet av ökad exploatering, klimatanpassning och nya miljökrav medför att kompetensen behöver stärkas i organisationen när Borås växer. För att möta behovet av kompetensförstärkning under 2023 föreslås förstärkning i form av en byggladare på Gatuavdelningen till en kostnad på **0,9 mnkr** utöver tilldelad budgetram.

Begärda medel utöver budgetram avseende väghållning	(tkr)
Tillkommande ytor drift- och underhållskostnader	500
Ny tjänst, åtgärder för attitydpåverkan, Mobility Management	800
Vinterväghållning nivåhöjning	1 900
Borås växer - utökning tjänst byggladare till gata	900
Ökade kostnader driftavtal : index för drivmedel, material, el m.m	5 000
Totalt begärs som ett extra tillskott utöver budgetram.	9 100

Park- och skogsavdelning

För Park och skogs verksamheter är de största riskerna 2023 risk för avsaknad av tillräckliga driftmedel (berör ex. parker, skogar, lekplatser, naturreservat, friluftsanläggningar, park- och skogsbilvägar).

Omvärldsfaktorer har lett till skenande material- och råvarupriser vilket slår igenom i kraftigt höjda entreprenadindex såsom skogsmaskinindex, anläggningsmaskinindex och trädgårdsarbetsindex. De senaste två åren har exempelvis trävarupriset gått upp med ca 200 % samtidigt som virkespriset på rundvirke eller sågtimmer om man så vill, som bäst gått upp med 20 % (+9 % på fyra år i reala termer). Det innebär ett större glapp mellan intäkter och utgifter. Dieselpriiset är upp med 80 % sedan 1 jan 2021. Jord- och krossprodukter, järn- och metallvaror och fallskyddsmaterial visar en liknande utveckling. Om inte driftmedel tillskjuts väntar betydande neddragningar i skötselnivå av våra parker och skogar 2023.

Fler människor har glädjande nog hittat ut i skogar, reservat och parker under pandemin – vilket lett till mer nedskräpning och slitage. Det ställer högre krav på staden att utföra underhålls- och reinvesteringsarbeten samt renhållning för att bibehålla glädjen i mötet med naturen och i den upplevda tryggheten som väl omhändertagna platser medför. Trygghetsaspekten och fler besökare gör att satsningar även på nya anläggningar som smarta papperskorgar, rastplatser och bänkar samt belysning blir nödvändig.

Klimatförändringar och hotet mot den biologiska mångfalden är också stora risker inför framtiden. Nämnden vill höja ambitionen både i arbetet med klimatanpassningar i befintlig och tillkommande utbyggnad av allmän plats samt övrig mark som ligger under Tekniska nämndens förvaltningsansvar. Detsamma gäller hotet mot den biologiska mångfalden där ett antal åtgärder föreslås för att öka ambitionen på kommunens egna markinnehav exempelvis genom utrotningsåtgärder mot invasiva arter och en ökad skötsel av kommunens jordbruksmarker samt satsningar kopplade till nyskapande eller restaurering av våtmarker. Satsning behöver också göras på klimatanpassade växtval i skogs- och parkmiljöer när torka, stormar och insektsskador orsakar stora skador på t.ex. den gamla granskogen, våra almar och våra askar.

Den uppskattade Natur- och anläggningsenheten växer gärna och blir större, för att det ska bli möjligt behöver antalet platser utökas inom enheten. Konceptet är en mycket lyckad satsning för staden, individerna och samhället. Arbetslivsnämnden behöver i större utsträckning lyckas med sitt uppdrag att anvisa personal till enheten samt behålla en kontinuitet i de statsfinansierade bidragsanställningarna, vilka oaktsamt hanterat, slår undan benen både på individerna och i förlängningen verksamheten.

Park

Parkenhetens huvudsakliga uppgift är att sköta om och underhålla Borås parker, lekplatser, stadsnära skogar samt smycka centrum och tätorter med säsongsväxter och julbelysning. Borås har historiskt haft ett gott renommé för sina parkanläggningar. Det är parkenhetens mål att bibehålla det samt i framtiden bli än bättre på att utveckla stadens parker och dess innehåll.

Under våren 2022 genomfördes undersökningen Kritik på teknik i de flesta av landets kommuner. Undersökning genomförs vart tredje år med samma frågeställning som går ut till ett urval av kommunens invånare. Resultatet för skötseln av parker och lekplatser var mycket bra för 2022. Andelen medborgare (redovisat i %) som anser att skötseln är bra eller mycket bra har ökat med 3 procentenheter från 79 % till 82 % samtaget.

Hur tycker du att parkerna sköts i kommunen?	2022	2019
Mycket bra	26 %	25 %
Ganska bra	56 %	54 %
Varken bra eller dåligt	13 %	13 %
Ganska dåligt	4 %	8 %
Mycket dåligt	2 %	1 %

En grundförutsättning för att verksamheten ska klara sina mål är att skötseln av tillkommande park- och naturtor ges en ökad ram för verksamheten. Risken är annars stor att skötselnivån måste sänkas. Med ökad otrygghet och minskad nöjdhet hos invånarna som följd.

Kostnad parkskötsel, kr/invånare (källa: Kolada)	2018	2019	2020	2021
Riket	470	480	545	-
Sjuhärad kommunalförbund (ovägt medel)	256	273	325	420
Bollebygd	416	543	514	528
Borås	222	243	246	266
Herrljunga	179	149	137	-
Mark	222	194	205	197
Svenljunga	110	120	190	209
Tranemo	217	187	218	-
Ulricehamn	351	436	527	582
Varberg	468	507	686	737
Vårgårda	119	79	92	-

Kostnaden för skötsel av parkmark har de senaste åren legat på en förhållandevis jämn nivå med en ökning om cirka 11 kr per invånare och år mellan 2018 till 2021. Jämfört med övriga kommuner i Sjuhärad så ligger kostnadsökningen långt under medel på 41 kr per år och invånare. Under samma period har andelen kvalitativ parkmark ökat med 5,5 ha och avtalet för skötsel av parkmark och gått upp med cirka 12 %, enbart under de senaste 12 månaderna.

Behoven att utöka ramen för driftbudgeten ökar för varje år som behovet inte hörsammas, med en allt större underhållsskuld, otrygghet, vandalism och nedskräpning som följd. Parallellt så ökar även kostnaden för att återställa skötselskulden för varje år som inget görs.

Nya skötselavtal tecknades 2021 med skötsel företaget Tranemo Trädgårdstjänst (2+2+2 år) och den kommunala förvaltningen Servicekontoret (2 år). Under hösten 2022 kommer nya förhandlingar att inledas med Servicekontoret om en förlängning av befintligt avtal. För att hålla lika god kvalitet på parkverksamheten i framtiden finns ett behov en ramhöjning på grund av att skillnad i index när avtalen tecknades med basmånad mars 2021 till maj månad 2022 är 12 % (index för parkskötsel). De två fasta skötselavtalens kostnader innan indexreglering är ca 8,5 mnkr. En indexreglering skulle idag innebära en kostnadsökning monetärt 1 020 tkr utan att en standardhöjning går att skönja.

Nya anläggningar inom befintliga parker har tillkommit vilket ger ökade driftkostnader för några skötselmoment. Exempel på detta är skötsel av renoverade trappor, parkvägar och trädplanteringar i både park-, torg och vägmiljöer.

Kostnaden för parkverksamheten uppgår till totalt ca 33,5 mnkr varav 10,9 mnkr avser kapitalkostnader för genomförda investeringar.

För att täcka kostnadsökning för tillkommande skötselytor samt ökade kostnader för parkens verksamhet begärs **1,5 mnkr utöver budgetram.**

Skogsdrift

Areal:	13 342,8 ha
Förvaltd produktiv skogsmark:	10 766,0 ha
Varav allmän platsmark:	1 582,4 ha
Varav naturreservat:	1000,6 ha
Virkesförråd:	2,5 miljoner m ³ sk*
Tillväxt:	73 tusen m ³ sk*
Budgeterat uttag:	47 tusen m ³ sk*
Bunden mängd koldioxid:	3,4 miljoner ton
Skogsmarksvärde:	1,6 - 2,1 miljarder kronor

**) m³sk är skogskubikmeter, volymen av stammen inklusive bark men utan grenar och stubbe*

Borås Stad är Sveriges näst största kommunala skogsägare. Skogsenheten ansvarar för uppgiften att förvalta Borås Stads skogar miljöanpassat och med hög avkastning samtidigt som allmänheten erbjuds en bra miljö för friluftsliv. Skogsinnehavet förvaltas i egen regi, sköts enligt Grön skogsbruksplan och är certifierat (FSC och PEFC). Borås Stads skogsbruk är tätortsnära vilket innebär särskilt hänsynstagande till skogen som resurs för fritid och rekreation. Nya riktlinjer för skogsförvaltning antogs 2021 - förutom uppdaterade mål för skogsinnehavet baseras riktlinjerna på ambitionerna i den nationella skogspolitiken, de globala hållbarhetsmålen (Agenda 2030) samt Borås Stads Energi- och Klimatstrategi.

Genom fotosyntesen binder träden kol från atmosfären och som lagras i stam, grenar och rötter. Genom att öka tillväxten och aktivt sköta stadens skogar skapas förutsättningar för att skogen skall kunna binda mera kol i framtiden. Nettotillväxten, det vill säga tillväxt minus uttag, av produktiv skogsmark innebär årligen en bindning av ytterligare cirka 100 000 ton koldioxid. Den bundna mängden koldioxid i Borås Stads skogar motsvarar ca 30 ton koldioxid per invånare samt genererar ca 1 ton koldioxid i ökad inlagring per invånare och år.

Marknadsläget för skogsprodukter bedöms som osäkert inför 2023. Det finns en marknadsförväntning på ökade virkespriser men några större prisjusteringar uppåt har ännu inte skett. Virkes- och biobränslesortimenten har länge påverkats av ett stort överutbud till följd av de stora insektsskadorna i Europa som en effekt av den torra sommaren 2018 men det börjar stabiliseras. Efterfrågan bedöms som mycket god på både sågade trävaror och avsalumassa. Det höga olje- och energipriserna talar för en ökad satsning på bioenergi vilket bör ge ett pristryck uppåt för skogsbränslesortimenten. De

skenande dieselpriserna under 2022 leder dock till kraftiga fördyringar av skogsentreprenadarbetena samt rundvirkestransporterna. Det ser ut att bli en utmaning att nå nettobudgeten på 6 miljoner kronor även under 2023 vilket tillsammans med ökade miljöinsatser gör att en ramjustering nedåt till **5 miljoner kronor netto** föreslås.

Slutavverkningar samordnas med kommande exploateringsavverkningar. Gallringsbehovet inriktas mot yngre bestånd och naturvårdande skötsel har hög prioritet. Behovet av skogsskyddande avverkningar till följd av insektsskador är fortsatt stort. Nya avtal för avverkningsentreprenad förmodas ge en kostnadsökning för samtliga avverkningsformer under 2023.

Virket säljs som leveransvirke och för att utnyttja resurserna optimalt omvandlas avverkningsrester till bränsleflis (biobränsle) för att efter användning återföras till skogen som näringstillförsel i form av aska.

Avsättningar av skogsmark till naturreservat och exploatering påverkar skötseln och avkastningen från skogsmarken.

Invånarna i Borås erbjuds möjlighet till jakt genom utarrenderad skogsmark och att som jaktgäster få delta i småviltsjakt.

Röjningsbehovet i ungskogarna efter stormarna "Gudrun" och "Per" är stort och kommer att ta resurser i anspråk. Skogsvårdskostnaderna för förnying ökar till följd av nytt driftavtal.

Ungskogsröjningsavtalet förnyas under 2022 och kommer leda till kostnadsökningar 2023.

Skogsvårdsåtgärder såsom plantering kommer att utföras helt utan kemikalier. Skogsplantorna skyddas nu med mekaniska metoder mot insekter.

Kostnaden för skogsdrift uppgår till totalt ca 19,6 mnkr. Intäkter från främst virkes- och biobränsleförsäljning samt jaktarrenden uppgår till 25,6 mnkr och vilket ger en budgeterad nettointäkt om totalt 6,0 mnkr.

Mark- och fastighetsreserv

I mark- och fastighetsreserven ingår övriga markförvaltningskostnader som akut felavhjälpande underhåll samt kostnader för enskild väghållning där kommunen som fastighetsägare är medlem i vägföreningar eller andra gemensamhetsanläggningar.

Sedan några år har Tekniska nämnden ansvaret för all kommunal mark som inte används för annat ändamål. Ett flertal åtgärder bedöms vara nödvändiga under 2023 och framåt till följd av stadens förtätning och byggnation på mark med olämpliga markförhållanden. Det gäller säkring av bergskärningar, omhändertagande av förorenade massor, skador på oreglerade dagvattenanläggningar, stödmurar och liknande. Kostnaderna för dessa åtgärder förväntas också att öka. För akut felavhjälpande underhåll begärs **750 tkr utöver budgetram.**

Åtgärder som krävs i samband med ökad exploatering, klimatanpassning och nya miljökrav medför att kompetensen behöver stärkas i organisationen för omhändertagande, drift och underhåll i takt med att **Borås växer**. Kompetensförstärkning behövs i form av en markförvaltare - totalt begärs **0,9 mnkr utöver budgetram.**

Kostnaden för mark- och fastighetsreserven uppgår till totalt ca 2,0 mnkr varav 0,75 mnkr trygghetskapande slyröjning

Arbetsmarknadspolitiska åtgärder

NOA - Natur och anläggning

Genom Natur- och anläggningsenheten tillhandahåller Borås stad arbete till personer som av olika orsaker står utanför den öppna arbetsmarknaden. Anställningsformerna är bland annat Trygghetsanställningar och OSA (Offentligt skyddat arbete). Nämnden har fått uppdraget att bereda arbete till 65 personer i dessa kategorier. Basen för verksamheten finns i moderna lokaler på Kyllareds industrihotell, Brämhult.

Arbetet drivs i lagform under ledning av lagförmän. Sju arbetslag arbetar med skogsvårds- och naturvårdsåtgärder i form av röjningar och gallring. Dessutom utförs röjning, anläggning- och

underhållsarbeten i naturreservat, kultur- och naturparker, spår och leder, fornminnen, skolor, förskolor med mera. Fyra arbetslag utför tillverkning, reparation och snickeriarbeten. Ett arbetslag i Borås Djurpark arbetar med byggnation och reparation av stallar och hagar samt anläggning och skötsel. Ett arbetslag fungerar som cityvärdar och är ett samarbete mellan Borås Stad och Jernhusen AB där service och information ges till allmänhet och turister. I samverkan skapar arbetet en trygghet både på stationsområdet och i innerstaden.

Verksamheten syftar till att stärka den enskilde, och att med rutiner samt arbete leda till att personerna som är i verksamheten kan starta i en utbildning, eller ge sig själva arbete på den öppna arbetsmarknaden. Verksamheten har stora möjligheter att anpassa arbetsuppgifterna som erbjuds. Detta ger en bra grundförutsättning för att klara ett arbete på den öppna arbetsmarknaden.

Eftersom efterfrågan på att få arbeten utförda från Borås stads förvaltningar och behovet även i övrigt är stort, förutsätter Tekniska nämnden att Arbetslivsnämnden anvisar budgeterat antal personer i arbetsmarknadsåtgärder. Det finns en vilja att öka antalet platser för anvisad personal. Om möjlighet till detta ges behöver enhetens kommunbidrag höjas.

NOA-enheten har fördjupat samarbetet med Arbetsförmedlingen och Arbetslivsnämnden under de senaste åren och ser positivt på att undersöka möjligheten att ta över ansvaret för lön- och bidragsdel fullt ut för anvisad personal genom en överföring från Arbetslivsnämnden.

Inflationen och omvärldsläget kommer troligen öka kostnaderna under 2023. Detta i form av ökade materialkostnader, drivmedelskostnader samt personalkostnader.

Kostnaden för NOA uppgår till 20,8 mnkr, verksamheten är delvis finansierad med intäkter från försäljning av tjänster om ca 5,4 mnkr och nämndens budgeterade nettokostnad är därmed 15,4 mnkr.

Gröna Vägen Framåt

Tekniska nämnden bedriver grön rehabilitering och arbetsförberedande aktiviteter på uppdrag av Sjuhärads samordningsförbund. Verksamheten vänder sig till personer som varit sjukskrivna inom diagnosspannet stressrelaterad psykisk ohälsa, depression och/eller smärtproblematik.

Uppdraget innebär att 70 personer årligen genomgår ett 20-veckors program med målsättningen att öka arbetsförmågan, stärka självförtroendet och komma igång med fysisk aktivitet. Deltagarna ska också göra en individuell handlingsplan som de ska använda för en hållbar beteendeförändring. Verksamheten bedrivs i Björbostugan och i den omgivande gröna miljön runt Ramshulan i naturreservatet Rya åsar.

Verksamheten innehåller naturvistelse, grön rehabilitering, kreativa inslag och arbetsträning i form av odling utan produktionskrav, i kombination med profilanalyser i en lugn miljö i små grupper. Naturupplevelser, samtal individuellt och i grupp samt olika teman och friskvårdsaktiviteter kompletterar.

Arbetsträning bedrivs under ledning av tre konsulenter inom grön rehabilitering. Arbetsträningen består av anläggning och skötsel av örtagård, kålgård och terapiträdgård. Till detta hör också friskvård. Dessa metoder kan hjälpa långtidssjukskrivna att komma tillbaka i arbete och gör att människor snabbare återhämtar sig efter utmattningsdepressioner, operationer och sjukdom.

Inflationen och omvärldsläget kommer troligen öka kostnaderna under 2023.

I form av ökade materialkostnader, drivmedelskostnader samt personalkostnader.

Kostnaden för verksamheten Gröna vägen framåt uppgår till 2,4 mnkr varav största delen är finansierad genom 7-härads samordningsförbund och nämndens budgeterade nettokostnad är därmed 0,4 mnkr.

Naturvård

Tekniska nämnden svarar för naturvårdande åtgärder, vilket i huvudsak innebär kalkning av sjöar och våtmarker i Borås (men även i närliggande kommuner), fiskevårdsåtgärder, särskilda åtgärder för rekreation samt skötsel av naturreservat. Uppdraget är att bevara och öka naturvärden samt tillgodose

allmänhetens behov av friluftsliv. Nämnden har även ett övergripande informationsansvar för ”natur- och rekreationsleder” i kommunen. Sedan några år tillbaka ligger ansvaret för all kommunal mark som inte används för annat ändamål, t.ex. jordbruksmark utan arrendator och igenväxningsmark hos Tekniska nämnden.

Kostnaden för Naturvårdande åtgärder uppgår till 0,8 mnkr varav 0,2 mnkr är bidragsfinansierade. Nämndens budgeterade nettokostnad är därmed 0,6 mnkr.

Fiskevatten

Intresset för fiske är mycket stort. Som ansvarig för fiskefrågor är målet att utveckla och informera om fiskemöjligheterna i kommunen. Ett attraktivt fiske ska erbjudas alla grupper i samhället. Flera fiskevårdsområden sköts i egen regi eller av lokala sportfiskeklubbar. Fritt regnbågsfiske upplåts i flera centrala vatten för att skapa intresse för fiske och ge PR åt staden. Fiskekortsförsäljningen har fått ett uppsving under pandemin samtidigt som fiskutsättningarna har ökat till följd av ett högre fisketryck.

Kostnaden för Fiskevatten uppgår till 1,1 mnkr varav 0,3 mnkr finansieras genom försäljning av främst fiskekort men även båthyra och parkeringsavgifter. Nämndens budgeterade nettokostnad är 0,8 mnkr.

Kalkningsverksamhet

Målet med kalkningsåtgärderna är att vattendragen inte skall visa några försurningsskador. De skall också uppvisa ett godtagbart resultat i de biologiska uppföljningar som genomförs i form av elfiske och bottenfaunaundersökningar. Kalkningsverksamheten sker på uppdrag från Länsstyrelsen i Västra Götalands län. Kalkningsverksamheten finansieras till största delen med statsbidrag. Det finns en kalkningsplan som kommunen som huvudman ska följa. Under flera års tid har det långt in på pågående verksamhetsår varit osäkert hur mycket pengar Länsstyrelsen har till kalkningsverksamheten. Under 2022 har huvudanledningen varit de skenande bränslepriserna vilka nedfört en kostnadsökning på cirka 15 %. Ett sätt för Länsstyrelsen att minska kostnaderna om de inte får täckning för kostnaderna är att minska på kalkningsgivorna eller på kontrollprogrammet.

Kostnaden för Kalkningsverksamhet uppgår till 4,1 mnkr varav största delen är statsbidragsfinansierad och nämndens budgeterade nettokostnad är 0,1 mnkr.

Natur- och rekreationsleder

Till verksamheten hör ansvaret för driften av de spår och leder som inte förvaltas av föreningar eller av Fritids- och folkhälsonämnden.

Tekniska nämnden har beviljats LONA-medel för att utveckla tillgänglighetsanpassat kanotliv i Bosjön/ Västersjöns sjösystem. I projektet planeras tillgänglighetsanpassad kanotuthyrning och tillgänglighetsanpassade rastplatser/toaletter/lägerplatser. Projektet beräknas kosta 1,0 mnkr och ska avslutas 2023. LONA-medel finansierar upp till 50 % av kostnaden.

Kostnaden för natur- och rekreationsleder uppgår till till 0,9 mnkr varav 0,1 mnkr finansieras med statsbidrag och nämndens budgeterade nettokostnad är därmed 0,8 mnkr.

Naturresevat

Från och med 2023 är det nya kommunala naturresevatet Gåshult med i naturresevatetsbudgeten. Övriga kommunala naturresevat är Flenstorp, Lindåsabäcken, Rya åsar, Storsjön, Vänga mosse och Älmås. Dessutom förvaltas den kommunägda delen av det statliga naturresevatet Torpanäset. Revidering av skötselplaner är aktuellt utöver den ordinarie driften. Under 2022 utökades naturresevatet Rya åsar - driftanslagen som följde med avvek dock från fullmäktiges beslut varför ytterligare 0,1 mnkr behöver tillföras resevatetsdriften 2023.

Kostnaden för naturresevatet uppgår till till 2,3 mnkr varav 0,1 mnkr finansieras med statliga driftbidrag och nämndens budgeterade nettokostnad är därmed 2,2 mnkr.

Naturvård

Här hanteras övriga natur- och rekreationsåtgärder som inte ligger under annan verksamhet. Några exempel är slätter, bete och rastplatser.

Kostnaden för naturvård uppgår till 0,8 mnkr varav 0,2 mnkr finansieras med statliga och andra driftbidrag. Nämndens budgeterade nettokostnad är därmed 0,6 mnkr.

Invasiva arter

Tekniska nämnden fick ett ramtillskott på en miljon kronor i Borås Stads budget 2022 för bekämpning av invasiva växtarter. Arbetet kring invasiva arter har pågått i flera år i Borås Stad, framförallt kring kunskapsinhämtning om invasiva arter och kartläggning av var de finns.

Kommunstyrelsen har i sitt uppdrag att inför budget år 2023 lägga fram ett utarbetat förslag på långsiktig organisation och hur den ska resurs- och ansvarsfördelas.

Tekniska nämnden har under 2022 kommit igång med bekämpningen och ser redan nu att ökade budgetmedel kommer att krävas 2023.

Totalt uppgår budgeten för Invasiva arter till 1,0 mnkr

Begärda medel utöver budgetram

En stor del av kommunens naturvärden är knutna till odlingslandskapet. Här finns t.ex. hagmarker, slätterängar, strandängar, gårdsmiljöer, hedmarker, alléer, åkerholmar och solitära träd.

Odlingslandskap måste skötas för att naturvärdena ska bestå. Värdena är starkt hotade av upphörd slätter av blomrika marker, igenväxning och rationalisering. Det är svårt att få lönsamhet i det småskaliga jordbruk som är en förutsättning för naturvärdenas bevarande och därför svårt att hitta jordbruksarrendatorer till de här markerna.

På senare år kan man också se att invasiva arter breder ut sig på igenväxningsmarker vilket ytterligare tränger bort de inhemska arter vår mångfald är beroende av. Invasiva arter dyker ofta upp snart efter att man slutat bruka marken. Blommande marker är numera en stor bristvara som påverkar pollinatörer som fjärilar och vilda bin i hög grad.

Borås stad äger förhållandevis mycket mark. Kommunen bör vara ett föredöme och nyttja sitt markinnehav på ett sätt som ökar möjligheterna att uppnå nationella miljömål kopplade till biologisk mångfald och klimatmål. Här finns en potential till förbättringar.

Invasiva arter

2022 är första året som bekämpning av invasiva arter har varit ett uppdrag. Det är önskvärt att förlänga uppdraget ytterligare ett år innan det slutligen utvärderas. Inför 2023 skulle en ökad ram innebära att ytterligare insatser kan göras. För intensifierad bekämpning av invasiva arter **begärs 1 mnkr utöver budgetram.**

Biologisk mångfald

En ökad satsning på biologisk mångfald ger möjlighet att sköta fler ytor med traditionell slätter och utöka den areal där kommunen hyr in betesdjur. För att marker som ligger utan hävd ska kunna återupptas krävs restaureringsinsatser och inhägnad. Andra insatser är att skapa gröna korridorer, plantera buskar och träd som är värdefulla för insekter, insektshotell och skonsam belysning.

Information till allmänheten kan inspirera till egna initiativ. För ökad satsning på biologisk mångfald på stadens mark **begärs 1 mnkr utöver budgetram.**

Revidering och nytryck av Borås friluftsguide

Att ha tillgång till natur och friluftsliv är en viktig pusselbit för ett gott liv. Att ta en promenad i skog och mark är gratis, det kräver inte någon särskild utrustning och ökar välbefinnandet. Borås Stad arbetar därför med att utveckla natur- och friluftsområden så att de blir en rik källa till livs- och rörelsegläde för alla. För att hjälpa fler att hitta ut och hitta nya platser så behöver boken Borås Friluftsguide uppdateras. Den befintliga upplagan togs fram 2015 och sedan dess har både Borås stad och föreningarna uppfört ett stort antal nya friluftsområden och vandringsleder. Arbetet med att ta fram en reviderad upplaga av Borås Friluftsguide är ett samarbete mellan Tekniska nämnden och Fritids- och Folkhälsonämnden och föreslås genomföras 2023. Totalt begärs 1 000 tkr i tillfälligt utökad budgetram, varav nämnderna delar på kostnaderna. Tekniska nämnden begär därför **0,5 mnkr i tillfälligt utökad budgetram.**

Begärda medel utöver budgetram avseende park- och skog	(tkr)
Åtgärder för att bekämpa invasiva arter	1 000
Ökad ambition - Biologisk mångfald	1 000
Skötsel av oexploaterad mark	750
Borås växer - en markförvaltare till park och skog	900
Ramjustering - lägre nettoöverskott Skogsdriften	1 000
Revidering och nytryck Borås Friluftsguide (tillfällig utökning)	500
Tillkommande ytor	600
Ökad driftkostnad kopplat till index, råvaru-, materialpriser etc.	1 700
Totalt begärs som ett extra tillskott utöver budgetram	7 450

3.3.2 Investeringsbudget

3.3.2.1 Sammanställning investeringsvolym

Tkr	Total budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Investeringar årliga anslag	45 500	60 400	60 400	58 400	55 900	48 900
Investeringar som löper över flera år	134 053	76 000	60 000	63 000	73 000	58 000
Summa	179 553	136 400	120 400	121 400	128 900	106 900

Tekniska nämndens totala investeringsvolym år 2022, före omdisponering av anslag från 2021 uppgår till 104,5 mnkr. Beslut avseende omdisponeringar från 2021 ökar nämndens investeringsram med 75,1 mnkr. Total investeringsbudget under året är därmed 179,6 mnkr varav 45,5 mnkr årliga anslag och 134,1 mnkr investeringar som löper över flera år. Av den totala investeringsvolymen är 132,1 mnkr projekt inom väghållning och 47,5 mnkr avser parkinvesteringar.

Föreslagen total investeringsbudget för 2023 uppgår till 136,4 mnkr. Budgeten förutsätter att kvarvarande medel från de stora pågående projekten ombudgeteras från 2022 till 2023. Kommande planeringsår är budgetbehovet ca 120-130 mnkr årligen.

3.3.2.2 Investeringar, årliga anslag

Projekt	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
VÄGHÅLLNING						
Beläggingsunderhåll	8 500	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000
Borås Flygplats	500	600	600	600	600	600
Energi- och miljöeffektivisering av gatubelysning	4 000	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000
Program för tillgänglighet	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Reinvestering gatubelysning	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000
Utbyggnad kabelskåp (gatubelysning)	2 000	3 000	3 000	1 000	0	0
PARKVERKSAMHET						
Div mindre parkinvesteringar	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000
Grönområdesplanen	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Gåshult byggnader	500	500	500	500	500	0
Handlingsplan för trygga fysiska miljöer	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000	
Lekplatser/mötesplatser	10 000	10 000	10 000	10 000	8 500	5 000
Klimatanpassningsinvesteringar	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000
Offentliga toaletter - Lekplatser	0	300	300	300	300	300
Summa	45 500	60 400	60 400	58 400	55 900	48 900

Årets investeringsbudget avseende de årliga anslagen uppgår till 45,5 mnkr. Beslut inväntas dessutom gällande en utökning av ramen för beläggingsunderhåll med totalt ytterligare 6 mnkr under året. Total investeringsbudget 2022 är därefter 51,5 mnkr för de årliga anslagen.

År 2023 är föreslagen budget för investeringar med årliga anslag totalt 60,4 mnkr. Ökningen av budgeten avser främst en ytterligare uppräkningsbudget avseende för beläggingsunderhållet men även ett nytt framställt investeringsbehov gällande installation av offentliga toaletter på de stora lekplatserna i staden. Kommande planeringsår minskar investeringsbehovet något med anledning av att man då har beräknat att färdigställa utbyggnaden av kabelskåp.

VÄGHÅLLNING

Beläggningsunderhåll

Asfaltsbeläggningarna som skyddar underliggande lager i vägkroppen slits med tiden olika för gator och vägar beroende på trafikbelastning. När beläggningen är utsliten utan att åtgärdas blir det skador på vägkroppen som innebär kapitalförstöring på gjorda investeringar som i sämsta fall kan leda till att gatan/ vägen får byggas om från grunden. Då Borås vägnät utgör cirka 48 mil är det viktigt att åtgärder sätts in i tid för att undvika kapitalförstöring och stora investeringskostnader för att återställa gatans/vägens funktion. Att utföra reinvesteringsåtgärden i tid innebär ett vidmakthållande av gjorda investeringar och blir på sikt ett sätt att hålla ned kostnaderna för ett kvalitativt vägnät. God åkkomfort leder också till större möjlighet att välja ett hållbart resande med kollektivtrafik eller cykel. Kraftiga indexuppräknningar som beror på ökade priser på drivmedel och bitumen urholkar budgeten och leder till en minskning av andelen belagd yta. Budgeten föreslås ökas till en total volym om 20 mnkr varav 6 mnkr avser tillskott med anledning av markavtal med Borås Energi och Miljö AB samt Borås Elnät. Utöver denna justering är behovet en ramökning om totalt ytterligare 5,5 mnkr för att komma upp till rimliga nivåer.

Borås flygplats

Borås flygplatsförening har tagit fram en framtidsplan för Borås flygplats och har certifiering för närvarande till 2028.

För 2023 planeras åtgärder enligt följande:

- Fortsatt uppgradering av tankområdet och utökning av västra stationsplattan.
- Fortsatt miljöutveckling av flygplatsen inom projektet biologisk mångfald
- Uppstart av införande av flygsäkerhetssystem för molnengenomgång/inflygning (GPS/EGNOS)
- Upprustning av bilparkering

Investeringsanslaget som har legat på samma nivå sedan 2013 behöver med anledning av ökade världsmarknadspriser som påverkar beläggningsarbeten och byggnadsmaterial justeras till 600 tkr i 2023 års budget.

Energi-och miljöeffektivisering av gatubelysning

Borås Stads gatubelysning består av 20 000 ljuspunkter och utvecklingen går fort både vad det gäller energieffektivitet och teknik. Dimring nattetid är idag standard och närvarostyrning som tillval börjar bli vanligt. Detta understryker behovet av att successivt byta ut gammal belysning. Delar av belysningsanläggningen kommer kontinuerligt att bestå av senaste tekniken och Tekniska nämnden kan vara med att driva utvecklingen av energieffektiv och driftsäker belysning framåt. För att undvika stora kostnader för stora armaturbyten bör det tas fram en plan för att varje år byta ut delar av belysningsanläggningarna.

Enligt Borås Stads miljömål skall energianvändningen för bland annat gatubelysning minska med 15 % och för att nå detta behöver takten på utbytet öka de närmsta åren. Vid besiktningar har det uppdragats att gamla kablar genererar stora energiförluster och energiförbrukningen har varit uppemot 30 % högre än den installerade effekten. Budgeten föreslås öka med 2 mnkr årligen till en volym om 6 mnkr.

Program för tillgänglighet

Programmets intentioner preciseras i en handlingsplan som pekar ut Tekniska nämndens roll att identifiera hinder i den fysiska miljön samt i samråd med företrädare för funktionshinderorganisationerna prioritera i vilken ordning dessa ska avhjälpas utifrån tilldelade budgetmedel. Investeringsbehovet är bedömt till 1 mnkr årligen.

Reinvestering gatubelysning

En stor del av belysningen i Borås centralort är ålderdomlig vilket komplicerar förvaltningen av dessa. Hälften av ljuspunkterna består av gjutjärnsstolpar med gjutna fundament och bly- eller oljepapperskablar, kablar som är uppemot 70 år gamla (beräknad livslängd 20-30 år). Under senare år

har kostnaden för utbyte av dessa kablar ökat. De har med tiden blivit sköra med sämre isolation och energiförluster till följd och i samband med att det schaktas kring dem kan skador uppstå som senare orsakar kabelfel. I flera tätorter finns områden där belysningen består av trästolpar med luftledning.

För en driftsäker och trygghetsskapande belysning krävs en plan för utbyte av kablar och stolpar och medel för att göra detta i större skala och på ett strukturerat sätt. Finns medel för att kunna samordna utbytet med beläggningsprogrammet eller andra ledningsägares arbeten finns stora vinster att göra, såväl ökad trygghet som minskade kostnader. En årlig investeringsvolym om 5 mnkr i enlighet med beslutad budget 2022 föreslås därför även kommande budget- och planeringsperioder.

Utbyggnad av kabelskåp – mätning av gatubelysning

När gatubelysningen en gång i tiden anlades var det nätbolagen som byggde och sedan ägde den. Belysningen (belysningsnätet) kopplades då in direkt i nätbolagens transformatorstationer. Energiförbrukningen räknas ut teoretiskt utifrån installerad effekt och antal brinntimmar, så kallad ackordsbelysning. Att inte mäta gatubelysningen innebär också att Tekniska nämnden inte fullt ut kan tillgodoräkna sig de ekonomiska besparingar som görs vid ett utbyte till LED-armaturer. LED-belysning är generellt inställda att effektsänkas nattetid vilket inte tas hänsyn till vid beräkning. Att mäta gatubelysningen skulle innebära att bättre koll på belysningsanläggningen, så att man kan se var det finns stora förluster och på så vis reinvestera i nätet där det behövs. Projektet omfattas även av installation av ett digitalt styrsystem för att tända och släcka belysningen vilket kommer underlätta framtida underhållsarbete. Det finns också möjlighet att koppla ytterligare funktioner till styrsystemet om det i framtiden skulle bli aktuellt. Föreslagen budget för projektet uppgår till 3 mnkr årligen 2023 och 2024 samt 1 mnkr 2025.

PARKVERKSAMHET

Diverse mindre parkinvesteringar

Upprustning av trappor och parkvägar som kopplar samman eller tillgängliggör park- och/eller naturområden. Flertalet av de 150 befintliga trappor som Tekniska nämnden ansvarar för är byggda med undantag från gällande byggnormer. Förutom anslutningarnas dåliga standard är de även svårframkomliga på grund av bristfällig utformning.

Förbättringar och underhåll av trädplanteringar i offentlig miljö. Borås trädbestånd behöver utvecklas och utökas för att öka motståndskraft mot klimatförändringar och sjukdomar. Borås Stads Trädplan antogs av Tekniska nämnden 2021. För att planen ska kunna uppfyllas krävs investeringsmedel, främst för att återplantera träd.

Renovering av mindre parkområden är eftersatt i staden. Under 2023 planerar parkenheten för att starta ett långsiktigt reinvesteringsarbete för de mindre kvartersparkerna för att säkra tillgången till rekreation.

Realisering av mellanrummen i Viskans park: Större delen av parken kommer att finansieras av exploitörer eller i större investeringsprojekt. Det kommer dock finnas mindre områden längs med Viskans park som inte infattas av en ny detaljplan eller nybyggnation. För att de delarna av parken ska komma upp i samma standard som resterande delar behövs en budgetpost där mindre åtgärder kan genomföras för tillse att den linjära parken blir komplett.

Föreslagen årlig investeringsram uppgår till 5 mnkr under planeringsperioden.

Grönområdesplan

Grönområdesplanen avser bland annat att förstärka, nyskapa samt binda samman spridda grönområden i stadsbilden till sammanhängande stråk. Grönområdesplanen kan även med fördel nyttjas som stöd vid projektering och anläggning av nya bostadsområden för att säkerställa tillgången av grönska i staden.

Förslag till delprojekt att ingå i Grönområdesplanens kommande revidering: Ramnasjön, Tokarpsberg, utvecklingsplan för stadsdelsparker, utveckla stadens resiliens mot klimatförändringar samt stärka kopplingar mellan befintliga grönstråk för att främja insekters naturliga rörelser.

Under 2022 och 2023 kommer Grönområdesplanen att revideras för att möta ökade krav i takt med att Borås utvecklas och utmaningen för att nå klimatmålen blir allt högre. När planen har reviderats kommer högst troligen det årliga äskade investeringsramen att höjas.

Föreslagen årlig investeringsram uppgår till 1 mnkr under planeringsperioden.

Gåshult byggnader

Borås Stad har köpt fastigheten Gåshult 3:3 och bildat ett nytt kommunalt naturreservat under 2022. Det finns boningshus och ekonomibyggnader som är nedgångna såväl utvändigt och invändigt. Avsikten är att byggnaderna ska ingå i reservatsdriften eftersom gårdsmiljön är av stor vikt för helhetsintrycket och upplevelsen av reservatet. Tekniska förvaltningen har gjort en överenskommelse med Lokalförsörjningsförvaltningen att ansvara för byggnadernas drift och underhåll.

Avsikten med projektet är att iordningställa gårdsmiljön i reservatet med åtgärder för att öka besöksvärdet, tillgänglighetsanpassa byggnaderna, yttre och inre renoveringar av byggnaderna, renovering av Sågen samt tillskapande av såväl toaletter som utställningslokal.

Investeringen beräknas för 2022-2026 till 2 500 tkr varav 500 tkr årligen 2023-2026

Handlingsplan för tryggare fysiska miljöer

De senaste fem åren har önskemål om trygghetsskapande åtgärder ökat markant. Tekniska nämnden initierade arbetet med att ta fram ett verktyg inom uppdraget ”Trygga fysiska miljöer” inom Brottsförebyggande rådet (BRÅ.)

Under våren 2022 färdigställdes arbetet *Handbok för trygghet i offentlig miljö* som är ett verktyg för att på ett strukturerat och kunskapsbaserat sätt arbeta med trygghetsfrågan på lång sikt.

Genom en enskild budget för trygghetsskapande åtgärder kommer nämnden att kunna:

- Förbättra områden och platser som upplevs som otrygga av invånarna, både genom upprustning och/eller nyprojektering.
- Genomföra extra satsningar på trygghet inom redan pågående projekt för att på så vis öka utväxlingen av satsade medel.
- Genomföra fler snabba och effektiva punktinsatser, kopplat till felanmälningar och synpunkter.
- Diskutera och uppdatera nulägesbilden av tryggheten i Borås inom redan etablerade metoder och forum.
- Upprätthålla och förbättra kontinuerliga dialoger med invånare, fastighetsägare, verksamheter och föreningar för att få en aktuell bild av hur de upplever tryggheten i Borås.

För att på allvar påbörja arbetet med att öka tryggheten i enlighet med pågående arbete med Handlingsplanen för tryggare fysiska miljöer krävs en satsning om 15 mnkr totalt varav 3 mnkr årligen under perioden 2022-2026.

Lekplatser/mötesplatser

Tekniska nämnden förvaltar 161 lekplatser. Slitaget på en lekplats är ofta stort och för att upprätthålla säkra anläggningar för kommunens barn ska en lekplats vara funktionsduglig i upp till 15 år, i enlighet med Tekniska nämndens mål. Lekredskap som inte uppfyller säkerhetskraven måste tas bort omedelbart. I dagsläget uppfyller inte nämnden målet att renovera lekplatser vid en ålder av 15 år, främst på grund av att antalet lekplatser är för stort i förhållande till tilldelade investeringsmedel under den senaste 10-årsperioden.

Underhållsplanen för lekplatser underperioden 2022 till 2026 innefattar totalt 58 lekplatser och beräknas till ett totalt investeringsbelopp om 48,5 mnkr varav 10 mnkr äskas för 2023.

Klimatanpassningsinvesteringar

Klimatanpassningsinvesteringar avser olika åtgärder för att motverka negativa effekter av klimatförändringarna. Exempel på åtgärder kan vara iordningsställande av dagvattenpark, klimatsäkring av park- och gångvägar, reinvestering av park- och gångvägar/grusytor efter skyfallsskador, grävning av dämmande vallar, återvätning av dikad skogsmark och klimatanpassade skogsodlingsmetoder. Årligen är nämndens budget 5 mnkr för dessa åtgärder.

Offentliga toaletter vid lekplatser

Önskemål har länge funnits att förbättra och utöka antalet toaletter som finns idag vid stadens större lekplatser, så kallade utflyktslekplatser. Exempel på lekplatser som idag saknar en offentlig toalett är Ramnaparkens och Sjöboparkens lekplatser. Även Annelundsparkens toalett som nu hyrs in behöver ses över och på sikt bytas ut mot en platsbyggd lösning som ägs av kommunen. Beräknat är att en toalett kostar mellan 250 tkr och 350 tkr. Årligen är nämndens budget 0,3 mnkr över fem års tid för dessa åtgärder.

3.3.2.3 Investeringar som löper över flera år

Projekt	Godkä nd utgift	Utgift tom 2021	Total budge t 2022	Budge t 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	Projek t- status
VÄGHÅLLNING									
Attraktiv stad		32 931	16 998	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000	2
Div mindre gatu- och broarbeten		50 218	20 966	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000	2
Gång- och cykelvägar		96 586	23 386	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000	2
Ny kollektivtrafik		62 901	14 669	6 000	5 000	5 000	5 000	5 000	2
Ny Nybro*	44 000	14 818	29 181	12 000	0	0	0	0	2
Upprustning centrummiljöer		8 455	5 904	0	0	0	0	0	2
PARKVERKSAMH ET									
Fristads nya stationspark	6 000	0	4 500	1 500	0	0	0	0	2
Kronängsparken**	18 000	1 175	13 449	10 500	0	0	0	0	2
Viskans park	90 000	0	5 000	8 000	17 000	20 000	30 000	15 000	1
Summa	158 00 0	267 08 4	134 05 3	76 000	60 000	63 000	73 000	58 000	

* Ny projekttotal för projekt Ny Nybro är beräknad till 56 mnkr.

** Ny projekttotal för projekt Kronängsparken är beräknad till 25 mnkr.

Förklaring projektstatus

0: Ej påbörjat projekt

1: Förstudie

2: Pågår

3: Klart för ekonomisk slutredovisning

INVESTERINGAR - i sammandrag

Årets investeringsbudget inklusive omDispositionering från föregående år uppgår till 134,1 mnkr. År 2023 är föreslagen budget för investeringar som löper över flera år totalt 76 mnkr för att sedan minska något kommande planeringsår.

Totalutgiften för projekt Ny Nybro är nu beräknad till 56 mnkr vilket innebär en ökning på 12 mnkr jämfört med beslutad budget om 44 mnkr. Totalutgiften för projekt Kronängsparken är nu beräknad till 25 mnkr vilket innebär en ökning med 7 mnkr jämfört med beslutad budget om 18 mnkr.

Nedan beskrivs investeringsprojekten kortfattat. För utförligare projektinformation - se bilaga Investeringar.

VÄGHÅLLNING

Attraktiv stad

För den fortsatta förnyelsen av stadskärnan finns ett behov av att hitta en samsyn bland de aktörer som finns inom centrum, och att fortsätta det framgångsrika samarbetet som präglat utvecklingen av stadscentrum i de hittills genomförda projekten.

Under innevarande år planeras ett samarbete med Centrumfastighetsägarna i Borås och Swedbank i syfte att förbättra tryggheten och attraktiviteten längs Allégatan genom att ta fram en belysningsutredning för gatan där gatubelysning och fasadbelysning ska samverka i syfte att öka attraktiviteten längs gatan. Under 2023 planeras för en förbättring av gatubelysningen på Allégatan utifrån resultatet av utredningen. Årligt anslag under planeringsperioden uppgår till 3 mnkr.

Diverse mindre gatu- och broarbeten

Projektet avser ombyggnads- och nyanläggningsarbeten som ur investeringssynpunkt är av mindre omfattning. Planer för 2023 omfattar bland annat trafiksäkerhetsåtgärder, reinvestering gångbanor, cirkulationsplatser, reinvestering vägvisning samt reparation av Varbergsbron. Årligt anslag under planeringsperioden uppgår till 15 mnkr.

Gång- och cykelvägar (GC)

Utbyggnad av GC-vägar syftar i första hand till att skapa trafiksäkra förbindelser för de oskyddade trafikanterna. Enligt genomförda undersökningar är cyklisterna en mycket utsatt trafikantgrupp. Föreslagna åtgärder innebär att framkomlighet och säkerhet för cyklister kommer att öka utmed de ombyggda sträckorna. Strävan skall vara att få genomgående GC-stråk av hög standard.

Utbyggnaden av GC-vägar sker i enlighet med den av Tekniska nämnden antagna Cykelplanen som reviderades i december 2021 för de kommande två åren. Cykelplanen innebär förutsättningar för att fler ska välja cykeln som transportmedel. Utöver utbyggnad av nya cykelvägar omfattas även det årliga anslaget, om 20 mnkr, av reinvestering i äldre befintliga gång- och cykelvägar samt parkering för cyklar.

Ny kollektivtrafik

I takt med att förbättringar görs för kollektivtrafiken krävs infrastrukturåtgärder i form av investeringar, initiativet kommer oftast från Västtrafik. Ombyggnad av Södra Torget, utbyggnad av byteshållplats Väst vid Göteborgsvägen samt ytterligare hållplatsåtgärder finns upptagna inom projektet. Målet är att få en snabbare, mer tillgänglig kollektivtrafik vilket ger möjlighet till ökat resande. Budgeten under 2023 föreslås uppgå till 6 mnkr med följande utbyggnadsplaner;

- Fortsatt tillgänglighetsanpassning av busshållplatser
- Utbyggnad av byteshållplats Väst vid Göteborgsvägen

Ny Nybro

Befintlig Nybro över Viskan har fel riktning med hänsyn till att Cityringen och korsningen med Västerlånggatan är otydlig till sin funktion. Genom att ändra bronns riktning mot Yxhammarsgatan förbättras framkomligheten på Cityringen som också ger bättre förutsättningar för kollektivtrafiken att trafikera den mest robusta förbindelsen i city. Projektet syftar till att ersätta befintlig bro med en ny, kajmurar ska byggas mot Viskan och strandskoningar anläggas mot Tore G Wärenstams plats samt Nybroparken. Det nya gångstråket mellan Resecentrum och Kongresshus/Högskola kommer erbjuda besökare en attraktiv förbindelse mellan målpunkterna. Den första etappen av projektet är i stort färdigställt. Beslutad totalutgift för projektet uppgår till 44 mnkr men en förnyad genomgång av projektet pekar på att ytterligare 12 mnkr behöver tillföras projektet på grund av bl a tillkommande åtgärder vid Kongresshusbygget samt markförstärkningar. Föreslagen budget för 2023 är därmed 12 mnkr. Större delen av 2022 års budget kommer dessutom att omdisponeras till 2023.

Upprustning av centrummiljöer

Insatser görs inom allmän platsmark. Planer med kostnadsberäkningar utarbetas för genomförande av miljöförbättrande åtgärder i tätorterna och stadsdelscentra. Genomförandet kommer att ske under flera

år. Redan anslagna medel bedöms tillräckliga för att finansiera åtgärder under 2022 och att skapa utrymme för framtida centrumupprustningsåtgärder varför inga ytterligare medel begärs för 2023.

PARKVERKSAMHET

Fristads nya Stationspark

Under hösten 2022 har projektet startat om tack vare att Borås stad och Trafikverket har tecknat ett avtal att reinvestera i en säker gång- och cykelpassage i befintlig vägtunnel under järnvägen. Det innebär i förlängningen att arbetet med Fristads nya stationspark åter kommit igång. Under hösten/vintern 2022 kommer en ny entré till parkområdet att uppföras i samband med Trafikverkets arbete med gång- och cykelbanan längst med vägen till Vårgårda.

Positivt är också att utvecklingen av resten av parken inte längre är beroende utav Trafikverkets tidsplan och budget för att verkställas. Parken kommer att projekteras under 2022 och byggnation att starta under 2023. Fristads nya stationspark kommer bland annat att innehålla en större lekplats, ett utegym samt en större yta för skateboard, BMX och kickbike. Arbetet med att förverkliga parken beräknas pågå fram till och med 2024.

Tidigare äskade medel flyttas med till och med 2024.

Kronängsparken

Planerad byggstart av etapp ett är hösten 2022 med fokus på fotbollsplanen och området närmst spelytan. Orsaker till förseningen har bland annat varit rådande markförhållanden och Länsstyrelsens krav på sanering vilket har lett till att detaljplanen försenats. Samt att byggnationen av områdets nya förskola har försenats och arbetet med att verkställa Kronängsparken har fått invänta politiskt beslut i frågan om antalet elevplatser.

För att kunna återinviga Kronängsparken under 2023 kommer etapp 2 upp mot Bildalsgatan att starta direkt efter att etapp 1 färdigställts.

På grund av att projektet av ovanstående anledningar tappat tid har glappet mellan godkänd budget och projektkalkylen ökat avsevärt. Besparingar, anpassningar och optimeringar har självklart gjorts under projektets gång men när byggstart löpande skjuts upp ger ett stigande index och världsmarknans priser ett orimligt uppdrag till projektansvariga att leverera samma resultat med en budget som bygger på en fyra år gammal kalkyl. Det innebär att för att projektet ska gå att genomföra behöver 7 miljoner skjutas till de redan godkända 18 miljonerna för att förverkliga Kronängsparkens nya utformning med dess önskade kvalité som Norrbyborna förväntar sig.

Ett etapp 3 av Kronängsparken beräknas stå klar våren 2025. Den sista etappen är främst beroende av hur Bostäder i Borås projekt fortgår samt utvecklingen av Norrbyhusets omvandling från förskola till mötesplats.

Tilläggsinvesteringen beräknas för 2023-2025 till **7 000 tkr**.

Viskans park

I mars 2021 antogs stadsbyggnadsprogrammet *Staden vid parken* av ett enhälligt Kommunfullmäktige. I samband med att Borås firade 400 år fick den linjära parken namnet *Viskans park* efter en nomineringsprocess med efterföljande omröstning bland boråsarna. Under den gångna vintern har projektet att uppföra ett nytt torg vid kvarteret Eko 10 genomförts och platsen har även fått ett nytt namn - Posttorget.

Arbetet med att kora en vinnare i gestaltningstävlingen "Mittpunkten" har genomförts under årsskiftet 2021/22 och i juni publicerades resultatet. Nyréns arkitekter med sitt bidrag Viskning vann att tillsammans med Borås stads projektansvariga gestalta och projektera Viskans parks första etapp. Projektet som startar vid och innefattar Hallbergsbron, löper vidare i sydlig riktning genom Stadsparken, över det som i dag omnämns som Mariekulle för att slutligen korsa Sven Erikssonsgatan och angöra Pulsens via Anskars kulle. I höst kommer projekteringen att inledas för att under senare delen av 2023 övergå i en ombyggnations fas av delar av Stadsparken samt Hallbergsbron.

Tillsammans med Pulsen Fastigheter har Borås stad under 2021 drivit en arkitekttävling för att utse ett team som kommer att ta fram en ny detaljplan för kvarteret runt Pulsen (Astern, Norsen och Blåklinten m.fl.) samt projektering och gestaltning av samma kvarter. Viskans park har varit en av hörnstenarna i projektet och kommer när det står klart vara en stor tillgång till hur det utformas, upplevs och möjliggör säkra och trygga rörelser under dygnets alla timmar. Planerad möjlig byggnation är först under 2025.

Nedan listas kända detaljplaner som är prioriterade av Samhällsbyggnadsnämnden och som angränsar till Viskans park inom investeringsbudgetens tidsram. Angiven tidpunkt är då respektive detaljplan *planeras ha vunnit laga kraft* för att sedan övergå i byggfas:

- Morfeus, hyresrätter Centrum, 2023
- Viskaholm, bostadsrätter Centrum, 2023
- Getängen5, 22 och 23, nya bostadskvarter i Getängen, 2024
- Astern, Norsen och Blåklinten m.fl. kontor Centrum, 2024
- Gässlösa, utveckling av hela stadsdelen ifrån industri till bostäder, 2025

I april 2022 anställdes projektledaren för Viskans park vid parkenheten. Focus för arbetet i ett tidigt skede har bland annat legat på introduktion, inläsning, intervjuer med berörda tjänstepersoner och att bekanta sig med projektet som helhet. Arbetet har mynnat ut i att identifiera vart förvaltningen kan rikta sin insatser för Viskans park under 2023. Följande platser/insatser kommer att prioriteras från och med juni 2022 fram till och årsskiftet 2023/24.

- Västerängsgatan, utveckling av ny entré till Rya Åsar samt kopplingen mellan naturreservatet och Viskans park.
- Dubbeltunneln, gång- och cykelvägen som binder samman Kronängsparken med Repslagargatan.
- Repslagaregatan, gestaltning och utformning i ett tidigt respektive sent skede. Uppförande av tillfälliga parkelement och trafiklösningar.
- Evedalsgatan, i samband med att byggnation av ny ishall startar kommer gatan att omdanas med focus på oskyddade trafikanter, förbättrad koppling till Viskans strand samt se övermöjligheterna att skapa en eller flera torg.
- "Idrottstorget" vid Borås Arena, Arenabolaget har startat ett utvecklingsarbete för att förbättra och försköna området runt om Borås Arena. I samband med att Strukturskiss Norr beslutats politiskt kan arbetet med "Idrottstorget" fortgå som en av de viktigaste målpunkterna för Viskans park i norr.

Följande detaljplaner som direkt eller indirekt har en påverkan på Viskans park har under det senaste året vunnit laga kraft:

- Gässlösa 5:15, skola Gässlösa, vår 2022 - efter att skolan uppförts kommer kopplingen mellan Jössagatan och skogsområdet bakom skolan att iordningsställas. Planeras till 2024.

Föreslagen sträckning för Viskans park innebär att fyra större broar/överbyggnader uppförs för att överbrygga befintlig infrastruktur. I beräknad budget ingår **inte** kostnaderna för att anlägga broar/överbyggnader. Under 2022 pågår arbetet inom Tekniska förvaltningen att med hjälp av konsulter ta fram en grov kostnadsberäkning för det fortsatta arbetet med att förverkliga Viskans park.

Investeringen beräknas för 2023-2027 till **90 000 tkr**.

4 Persontransporter

4.1 Utmaningar, risker och möjligheter - Omvärldsanalys

Färdtjänstens avtal har under en lång tid varit ganska stabil när det gäller priserna för transporter. Indexuppräkningsindex har dock nu medfört en stor kostnadsökning från och med juni månad innevarande år vilket också påverkar budgeten kommande år. Gällande avtal innebär en årsvis uppräkningsindex per juni månad. Inför kommande upphandlingar så ska möjligheten till en mer frekvent indexuppräkningsindex ses över, för att bättre svara upp till de stora fluktuationer som sker på marknaden. Det är framförallt bränslepriserna, vilka har ökat med ca 50 % under det senaste halvåret, som har påverkat den höga indexuppräkningsindex.

De avtalade transportföretagen inom både färdtjänst och skolskjuts har svårt att få fram fordon på grund av långa leveranstider då fordonstillverkarna saknar material och komponenter.

Avdelningen har under lång tid arbetat mycket med att digitalisera verksamheten, vilket har inneburit en positiv utveckling. Det skapar samtidigt en ökad sårbarhet om systemen går ner. Personalen måste då ringa ut till kunder och fordon för att verksamheten ska fungera, vilket tar längre tid och kunder drabbas av förseningar.

4.2 Grunduppdraget

4.2.1 Nämndens grunduppdrag

Nämndens uppdrag inom persontransporter är att erbjuda skol- och färdtjänstresor till en bra kvalitet och på ett kostnadseffektivt sätt. Uppdraget innebär en trygg transport av elever till sin skola och trygga resor för personer som har rätt till färdtjänst.

4.2.2 Så här genomför nämnden sitt grunduppdrag under kommande år

Tekniska nämnden genomför sitt grunduppdrag via tecknade driftavtal och upphandling av transporter. Uppdragen tilldelas externa utförare efter upphandling. Detta avser skolskjuts, färdtjänst och riksfärdtjänstresor.

Tekniska nämnden utför även grunduppdraget i egen regi med särskoleskjutsen där verksamheten har egna förare och bussar som är placerad på Ramnaslätt.

Tekniska nämnden driver även en bilpool för anställda inom Borås Stad, med 50 fordon placerade på fem olika uppställningsplatser. Alla bokar sitt fordon i ett webbaserat bokningssystem.

4.2.3 Så här följer nämnden upp grunduppdraget

Mätningar av kundnöjdhet och måluppfyllelse görs med regelbundenhet inom de olika verksamheterna. Klagomål, beröm och synpunkter registreras och redovisas.

Genom en så kallad beredningsgrupp och information på nämndsmöten kan nämnden ta del av det praktiska arbetet i verksamheterna vilket också är en del av uppföljningen.

Utöver ovan beskrivet rapporteras verksamhet och ekonomi i enlighet med ordinarie uppföljningar under året.

4.2.3.1 Indikatorer

Ett tryggt och snyggt Borås

Verksamhetens indikatorer	Så nås målet för indikatorn
Andelen kunder som är nöjda, eller i högsta grad nöjd med färdtjänsten ska bibehållas eller öka (%)	Målet nås genom fortsatt utveckling av tjänsten samt bibehållet gott samarbete mellan persontransportavdelningen, utförare samt nyttjare av tjänsten.
Andelen elever som tycker att särskoleskjutsen är bra eller mycket bra ska bibehållas eller öka (%)	Målet nås genom att utveckla och bibehålla ett gott samarbete mellan persontransportavdelningen, föräldrar och utförande enheter.

4.2.3.2 Verksamhetsmått

Mått som följs upp av Kommunfullmäktige

Verksamhetsmått	Årsutfall 2019	Årsutfall 2020	Årsutfall 2021	Budget 2022	Budget 2023
Antal färdtjänstillstånd	4 672	4 290	4 214	4 600	4 600
Antal färdtjänstillstånd/1000 invånare	41	38	37	41	41
Antal färdtjänstresor	340 459	217 807	247 085	330 000	310 000
Kostnad per resa (kr)	187	278	256	190	208
Antal särskoleskjutsresor	30 677	31 160		33 000	33 000
Antal bilar i bilpoolen	56	53	50	48	50
varav elbilar i bilpoolen				8	9

Mått som följs upp av Nämnden

Verksamhetsmått	Årsutfall 2019	Årsutfall 2020	Årsutfall 2021	Budget 2022	Budget 2023
Antal färdtjänstillstånd under 65 år	987	922	909	950	950
Antal särskoleskjutsfordon	13	13	13	13	13

4.2.3.3 Dessa indikatorer och verksamhetsmått föreslås att inte följas upp

Nämnden föreslår inte några justeringar avseende Kommunfullmäktiges indikatorer eller verksamhetsmått.

4.2.4 Samarbete för att klara grunduppdraget

Det krävs ett bra samarbete med Grundskoleförvaltningen för att få en fungerande skolskjuts för grundskoleeleverna då mycket är beroende av vilken skola eleven blir placerad i.

Ett bra samarbete med de entreprenörer som utför färdtjänst, riksfärdtjänst och skolskjutsresor är också mycket viktigt för att verksamheten ska fungera.

4.3 Resurser

4.3.1 Driftbudget

4.3.1.1 Ekonomiskt sammandrag (Tkr)

Post	Bokslut 2021	Budget 2022	Prognos 2022	Budget 2023:1
Summa intäkter	13 781	16 146	16 146	17 202
Summa kostnader	-90 950	-93 762	-95 762	-96 798
Buffert (endast i budget)	0	-784	0	-804
Nettokostnad	-77 169	-78 400	-79 616	-80 400
Kommunbidrag	77 150	78 400	78 400	80 400
Resultat jämfört med kommunbidrag	-19	0	-1 216	0
Akkumulerat resultat	0	0		0
Nettoinvesteringar	0	0	0	0

4.3.1.2 Ekonomiska förutsättningar

Enligt de preliminära ramarna ökar budgeten för Persontransporter med 2 mnkr jämfört med budget 2022. Från 78,4 mnkr till 80,4 mnkr vilket innebär en uppräknings med ca 2,6 %.

Lönekostnaderna förväntas öka med 2,6 % under 2023. Dessutom tillkommer en ökning av arbetsgivaravgiften från 39,25 % till 42,75 % vilket påverkar nämndens budgetomslutning. Totalt är personalkostnaderna beräknade att öka med 1,1 mnkr.

Nettokostnaderna för Persontransportavdelningen 2021 uppgick till 77,2 mkr. Prognostiserat utfall för 2022 ligger på 79,6 mkr, efter maj månads analys, och ett underskott med 1,2 mnkr i förhållande till budget om 78,4 mnkr. Avvikelsen avser en högre indexuppräknings (+8,3 %) för färdtjänsten än budgeterat. Det nya uppräknade avtalet börjar gälla från och med juni månad och kommer påverka verksamhetens kostnader stort framöver och inte inrymmas i föreslagna preliminära ramar.

Kostnadsposterna inom ramen "Persontransporter" är i budget 2023:

- Personalkostnader 24,2 mnkr
- Lokalkostnader 1,8 mnkr
- Material & Tjänster 70,8 mnkr
- **Summa 96,8 mnkr**

Antalet färdtjänstresor 2022 ser ut att återgå till mera normala nivåer jämfört med utfallet under pandemin. Antalet resor för 2023 budgeteras till 310 000 vilket är något lägre än budgeterad nivå för 2022. Priset per resa är, utifrån tilldelad ram och budgeterat antal resor, beräknat till 208 kr i budget 2023. Budgeterad nivå, sett till antalet resor, är dock för låg med hänsyn till den höga indexjustering som gjorts under juni månad 2022. Hur stor indexuppräknings blir kommande år är svår att förutse främst beroende på bränsleprisutvecklingen. Indexuppräknings på 8,3 % ger en total årlig kostnadsökning med ca 4,5 mnkr. Nämndens ram behöver justeras med anledning av denna fördyring.

Antal färdtjänstresor över tid framgår av tabellen nedan.

År	Utfall						Budget	
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Antal resor	319 217	318 249	335 094	340 459	217 807	247 085	330 000	310 000

4.3.1.3 Verksamhet 2023

Tkr	Bokslut 2021	Budget 2022	Prognos 2022	Budget 2023:1
Bilpool	-1 194	0	0	0
Skolskjuts	-2 874	0	0	0
Särskoleskjuts	-9 736	-14 873	-14 873	-14 975
Färdtjänst	-61 586	-60 223	-60 223	-62 038
Riksfärdtjänst	-1 779	-2 519	-2 519	-2 583
Buffert	0	-785	-785	-804
Summa	-77 169	-78 400	-78 400	-80 400

Bilpool

Bilpoolen är till för de som jobbar i Borås stad och som behöver göra en resa i tjänsten. Bilpoolen finansieras med intäkter från de verksamheter som nyttjar bilpoolen. Totalt uppgår bilpoolsverksamhetens kostnader till 5,6 mnkr varav 2,9 mnkr avser leasingkostnader. Kostnaderna ska finansieras med intäkter i samma omfattning och nämndens **nettobudget är därmed noll kronor** inom denna verksamhet.

Skolskjuts/Särskoleskjuts

Att färdtjänst- och skolresor sker säkert och tryggt är ett angeläget ämne för Tekniska nämnden likväl som att alla behandlas lika när det gäller till exempel skolskjuts, oavsett var i Borås man bor.

Skolskjutsplaneringen är flyttad till Tekniska nämnden för att centralt skapa en förenklad och effektivare hantering inom Borås Stad. Ett skolskjutsplaneringsprogram med kartfunktion för mätning av avstånd används som stöd i besluten. Denna organisation arbetar som stöd till skolorna och finansieras från och med 2017 av Grundskolenämnden. Sedan Tekniska nämnden tog över skolskjutsplaneringen har förutsättningen för likabehandling ökat. Hela kostnaden för skolskjutsplaneringen uppgår till knappt 3 mnkr och fördelas vidare till grundskolenämnden och nämndens **nettobudget är därmed noll kronor** för denna verksamhet.

Skolskjuts för elever inom särskolan är en verksamhet som Tekniska nämnden driver i egen regi. Antalet elever har under många år legat ganska stabilt med i stort sett samma antal elever för att de senaste åren öka i elevunderlag (höst 2015 -100 elever, vår 2022 – cirka 140 elever). Indikationer finns på att det blir fler elever inför 2023, men det är i dagsläget oklart. Det kan då behövas ytterligare en buss vilket inte inryms i föreslagen **budget om knappt 15 mnkr**.

Diskussioner förs om att även denna verksamhet ska finansieras via utbildningsnämnderna. I dag hamnar dessa kostnadsökningar inom Tekniska nämndens ram trots att nämnden inte kan påverka antalet beställningar som ska utföras.

Färdtjänst/Riksfärdtjänst

Idag bokar de flesta sin färdtjänstresa via förvaltningens Beställningscentral. För att underlätta för färdtjänstkunderna erbjuds möjligheten att själv boka sin resa via Internet. Internetbokningen startade 2015 och det har fungerat väl för de kunder som använder systemet, användningen ökar för varje år. Internetbokningen pausades i samband med pandemin då ensamåkning infördes inom färdtjänsten. Plan på att starta upp en utvecklad version av internetbokningen pågår. Verksamheten är sakta på väg tillbaka efter pandemin men kommer troligtvis inte nå samma nivå som innan. En stor ekonomisk påverkan är den indexuppräknings som nu sker efter den kraftiga höjningen av drivmedelspriserna. **Totalt är kostnadsökningen 4,5 mnkr vilket inte inryms i föreslagen budget utan behov av en ramökning om ca 3,5 mnkr föreligger.**

Den totala kostnaden för **färdtjänsten** uppgår till knappt 71 mnkr. Del av kostnaden finansieras med färdtjänstavgifter och nettokostnaden för verksamheten är därmed **62 mnkr. Riksfärdtjänstens** kostnader uppgår till 2,7 mnkr varav 0,1 mnkr finansieras med avgifter och nettokostnaden är därmed knappt **2,6 mnkr.**

Begärda medel utöver budgetram avseende persontransporter	(tkr)
Indexuppräknings Färdtjänst	3 500
Totalt begärs som ett extra tillskott utöver budgetram	3 500

Datum
2022-06-13Katarina Lindgren, 033-35 74 30
Katarina.lindgren@boras.se

Förslag taxor och avgifter 2023

En översyn av Tekniska nämndens taxor har gjorts i samband med framtagning av budget för 2023. För att tydliggöra har även sammanställningen kompletterats med de taxor som nämnden beslutar om. Se bilagd tabell.

Taxor för **upplåtelse av gatu-och torgplatser** är höjda gällande torgplatser, enstaka tillfällen och tillfällig försäljning som nu samtliga föreslås vara 600 kr per dag. Taxan för trottoarpratare föreslås justeras från per 2 år till per 1 år men beloppet är oförändrat 700 kr. Taxan för byggnadsställningar, bodar, upplag mm på ej ordnad mark förändras från 62 kr per m² till 25 kr per m² och månad. Minimiavgiften om 600 kr kvarstår. En ny taxa föreslås gällande friflytande mobilitetstjänster, såsom exempelvis elsparkcyklar. Taxeförslaget uppgår till 1 500 kr per fordon och år och denna kan börja att gälla vid en eventuell förändring i den lokala ordningsstadgan.

Taxor för **parkeringstillstånd** föreslås justeras i enlighet med separat ärende i nämnden avseende månadskostnaden för boendeparkering som föreslås höjas till 225 kr. Ansökningskostnaden för boendeparkering bibehålls med 200 kr per två år. Maxavgiften för allmän parkering har i enlighet med tidigare ärende i nämnden föreslagits att höjas till 30 kr per timma vilket innebär en höjning med 10 kr jämfört med senast beslutade taxa från år 2009. Taxesammanställningen kompletteras även med taxan för nyttokort vilken föreslås höjas till 4500 kr årligen.

Felparkeringsavgifterna föreslås oförändrade jämfört med tidigare taxa som fastställdes av kommunfullmäktige den 2020-11-25/26 och som gäller från och med 2021-01-01.

Avgiften avseende **dispensansökan för stora transporter** föreslås differentieras gällande extra stora transporter och kompletteras med en avgift om 700 kr per tillfälle. Avgiften för övriga transporttillstånd föreslås höjas till 500 kr per tillfälle.

Avgiften för **djurbegravningsplats** uppräknas med index årligen + 2 % och för 2023 innebär det en taxa om totalt 1 150 kr.

Taxorna för **ställplatser, båthyra och kommunfiskekort** föreslås oförändrade jämfört med 2022.

Katarina Lindgren
Chef för ekonomifunktionen

1. Taxa för upplåtelse av gatuplatser och torgplatser	Taxa beslutas av	Taxa 2022 exkl moms	Förslag Taxa 2023 exkl moms
Gångbaneserveringar, restaurangverandor och friluftsserveringar (per mån, per m²)			
- Centrum, zon 1	Kommunfullmäktige	70 kr	Oförändrad
- Centrumnära, zon 2	Kommunfullmäktige	50 kr	Oförändrad
- Övrig, zon 3	Kommunfullmäktige	35 kr	Oförändrad
Tillfälliga kiosker (per år)	Kommunfullmäktige	17 000 kr	Oförändrad
Torgplatser/stånd (per år, per m²)	Kommunfullmäktige	513 kr	600 kr
Enstaka tillfällen (per dag)	Kommunfullmäktige	411 kr	600 kr
Tillfällig försäljning, 3*3 meter (per dag)	Kommunfullmäktige	500 kr	600 kr
Julgransförsäljning (per dag)	Kommunfullmäktige	200 kr	Oförändrad
Trottoarpratere (per 2 år) - ändras till per år	Kommunfullmäktige	700 kr*	700 kr
Tidningslädor/ställ/boxar (per år, per styck)	Kommunfullmäktige	1 500 kr-2 500 kr*	Oförändrad
Byggnadsställningar, bodar, upplag mm: ordnad mark			
- per m ² och dag, dag 1-30 (minimavgift 600 kr)	Kommunfullmäktige	2,50 kr	Oförändrad
- per m ² och vecka, månad 2-6 (minimavgift 600 kr)	Kommunfullmäktige	2,50 kr	Oförändrad
- per m ² och år, månad 7-ff (minimavgift 600 kr)	Kommunfullmäktige	72 kr	Oförändrad
Byggnadsställningar, bodar, upplag mm: ej ordnad mark			
- per m ² /månad (minimavgift 600 kr)	Kommunfullmäktige	62 kr	25 kr
Reklamskytt			
Grundavgift (per år)	Kommunfullmäktige	5 130 kr	Oförändrad
Skyltavgift (per år, per m ²)	Kommunfullmäktige	513 kr	Oförändrad
Annat utnyttjande av allmän plats (minimavgift 513 kr/dag) (per dag, per m²)	Kommunfullmäktige	103 kr	Oförändrad
Vår- och höstmarknad (per marknad, avtal med Borås City)	Kommunfullmäktige	20 520 kr	Oförändrad
Friflytande mobilitetstjänster - Avser ett tillhandahållande av friflytande mobilitetstjänster av eldrivna enpersonfordon såsom sparkcyklar, elcyklar eller likande, oberoende av om de har ett eller flera hjul, en sitt- eller ståplats för föraren. (kr/fordon/år)	Kommunfullmäktige		1 500 kr

* Lagstadgad mervärdesskatt tillkom

2. Parkeringstillstånd		Taxa 2022 exkl moms	Förslag Taxa 2023 exkl moms
Ansökans om Boendeparkeringstillstånd (per två år)	Kommunfullmäktige	200 kr	Oförändrad
Parkeringsavgift Boendeparkering (per månad)	Kommunfullmäktige	150 kr	225 kr
Avgift för allmän parkering (per timma, högst)	Kommunfullmäktige	20 kr	30 kr
Avgift tillfälliga parkeringstillstånd (per dag)	Kommunfullmäktige	40 kr	Oförändrad
Nyttokort - parkeringstillstånd (per år)	Kommunfullmäktige	3 500 kr	4 500 kr

3. Felparkering, per tillfälle		Taxa 2022 inkl moms	Förslag Taxa 2023 inkl moms
Stoppförbud enligt lokala trafikföreskrifter	Kommunfullmäktige	1 000 kr	Oförändrad
Handikapplats	Kommunfullmäktige	1 000 kr	Oförändrad
Busshållplats/kollektivkörväg	Kommunfullmäktige	1 000 kr	Oförändrad
Väggkorsning	Kommunfullmäktige	1 000 kr	Oförändrad
Övergångsställe	Kommunfullmäktige	1 000 kr	Oförändrad
Mot färdriktning	Kommunfullmäktige	1 000 kr	Oförändrad
Gång- och cykelbana	Kommunfullmäktige	1 000 kr	Oförändrad
P-förbud enligt lokala trafikföreskrifter	Kommunfullmäktige	700 kr	Oförändrad
Ej erlagd avgift	Kommunfullmäktige	450 kr	Oförändrad
Stätt för längd	Kommunfullmäktige	450 kr	Oförändrad

4. Dispenstransport - stora transporter		Taxa 2022 inkl moms	Förslag Taxa 2023 inkl moms
Dispenstransport (stora transporter) Bredd ≤450 cm, längd ≤35 m (per tillfälle)	Nämnd	350 kr	500 kr
Dispenstransport (extra stora transporter) Bredd > 450 cm, Längd > 35 m, Tunga transporter (per tillfälle)	Nämnd		700 kr

5. Djurbegravningsplats, Gässlösa		Taxa 2022 inkl moms	Förslag Taxa 2023 inkl moms
Gravrätt (per gravplats, per 5 år), indexeras årligen	Nämnd	1 125 kr	1 150 kr

6. Ställplatser, båthyra, fiskekort mm		Taxa 2022 inkl moms	Förslag Taxa 2023 inkl moms
Ställplats, Rya Åsar (inkl. el, per dygn)	Nämnd	100 kr	Oförändrad
Ställplats, Hofsnäs (inkl. el, per dygn)	Nämnd	100 kr	Oförändrad
Båthyra, Hofsnäs (per dygn)	Nämnd	50 kr	Oförändrad
Båthyra, Stora transässjön (per dygn)	Nämnd	50 kr	Oförändrad
Kommunfiskekort (per månad)	Nämnd	200 kr	Oförändrad
Kommunfiskekort (per år)	Nämnd	600 kr	Oförändrad

Kjell Johansson
Handläggare
033 357354

Datum
2022-06-29

Instans
Tekniska nämnden
Dnr TEN 2022-00457 3.6.8.0

Information om vattensäker kommun

Tekniska nämndens beslut

Tekniska nämnden noterar informationen.

Sammanfattning (Ärendet i sin helhet)

Information om att Borås Stad har blivit certifierad som ”En vattensäker kommun”. För att en kommun ska certifieras av Svenska Livräddningssällskapet måste sex olika kriterier uppnås. Det handlar bland annat om att tydliggöra ansvar, sprida information, öka simkunnighet och stärka medvetenhet om vattensäkerhet hos vuxna.

Tekniska nämnden noterar informationen.

Jan Idehed
Ordförande

Magnus Palm
Förvaltningschef

Henrik Yrlid
Handläggare
033 357432

Datum
2022-06-29

Instans
Tekniska nämnden
Dnr TEN 2022-00351 1.2.3.3

Revisionsberättelse och revisionsredogörelse 2021 för Tekniska nämnden

Tekniska nämndens beslut

Tekniska nämnden noterar informationen från revisionsberättelsen och revisionsredogörelsen 2021.

Sammanfattning (Ärendet i sin helhet)

Tekniska nämnden har mottagit revisionsberättelsen och revisionsredogörelsen för 2021 från Stadsrevisionen. Revisionsberättelsen är en samlad bedömning av nämndens verksamhet under året och i redogörelsen konstateras att nämndens resultaträkning stämmer gentemot ekonomisystemet. Tekniska nämnden har redovisat ett överskott på 2 165 tkr jämfört med budgeten. Nämndens förklaring om varför överskottet har uppstått godtas.

Stadsrevisionen noterar att Tekniska nämnden bara uppfyller en av de tre indikationer som Kommunfullmäktige har fastställt för nämnden. De indikatorer som inte har uppfyllts är *Arbetad tid för timavlönade omräknat till årsarbeten ska minska och Andel anställda som nyttjar Borås Stads friskvårdsbidrag ska öka*. De två uppdrag som Tekniska nämnden fick från Kommunfullmäktige i samband med budgetbeslutet år 2021 har genomförts. Uppdragen var att utreda hur skolskjutsverksamheten kan effektiveras samt att utreda möjligheten att göra ytterligare gångfartsområden. Vidare har Stadsrevisionen haft fyra särskilda bevakningsområden som har varit: Trafikprogram, Skolskjuts, beställar- och utförarmodellen och skogsförvaltningen.

Beträffande intern kontroll konstateras i rapporten att detta också har genomförts i och med att alla kontrollmoment har rapporterats till nämnden.

Den sammantagna bedömningen som lämnas i rapporten är att Tekniska nämndens verksamhet har sköts på ett ändamålsenligt sätt med tillfredställande ekonomisk styrning.

Tekniska nämnden noterar informationen från revisionsberättelse och redogörelsen 2021.

Beslutsunderlag

1. Revisionsberättelse och revisionsredogörelse 2021, 2022-05-05

Jan Idehed
Ordförande

Magnus Palm
Förvaltningschef

Tekniska nämnden

Stadsrevisionen. Borås

Revisionsredogörelse

20
21

Första revisorsgruppen

Kommunfullmäktige
Borås Stad

Revisionsberättelse för Tekniska nämnden år 2021

Vi har granskat Tekniska nämndens verksamhet och årsredovisning 2021. Granskningen har utförts enligt god revisions sed i kommunal verksamhet och med den inriktning och omfattning som behövs för att ge en rimlig grund för bedömning. Till revisionsberättelsen bifogas vår revisionsredogörelse som utgör en sammanfattning av granskningen.

När det gäller nämndens följsamhet mot Kommunfullmäktiges budgetbeslut konstaterar vi att målvärdena för två av de tre indikatorer som Kommunfullmäktige har fastställt inte är uppnådda. Båda Kommunfullmäktiges uppdrag till nämnden är genomförda.

Vi bedömer att Tekniska nämnden i vissa avseenden inte säkerställt ett ändamålsenligt arbete som uppfyller barnkonventionen.

Vi bedömer att Tekniska nämndens verksamhet har bedrivits på ett ändamålsenligt och ur ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Den interna kontrollen bedöms som tillräcklig.

Vi tillstyrker att Tekniska nämnden beviljas ansvarsfrihet för år 2021.

BORÅS 2022-03-07

Bill Johansson
Ordförande

Nils-Gunnar Blanc
Vice ordförande

Lennart Gabre

Bo-Lennart Bäcklund

Thomas Gustafsson

Fredrik Brandberg

Revisionsredogörelse

I Stadsrevisionens årliga granskning prövas om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och om den interna kontrollen som görs inom nämnden är tillräcklig.

Stadsrevisionen lämnar en revisionsberättelse som grund för Kommunfullmäktiges ansvarsprövning. Ställningstaganden i revisionsberättelsen utgår från en samlad bedömning av all den granskning av nämndens verksamhet som har genomförts under året.

I nedanstående revisionsredogörelse sammanfattas resultat från granskning av årsredovisning, specifika bevakningsområden, fördjupade granskningar och intern kontroll.

Ekonomiskt och verksamhetsmässigt resultat

Nämnden redovisar ett överskott på 2 165 tkr jämfört med budget. Ramen för Väghållning, skog, parker m.m. redovisar ett överskott på 2 185 tkr. Ramen för Persontransporter redovisar ett underskott på 19 tkr. Stadsrevisionen noterar att bufferten är upprättad i enlighet med instruktioner i Kommunfullmäktiges budget.

Resultaträkningen stämmer gentemot avstämning med ekonomisystemet. Nedan redovisas de större budgetavvikelsena.

Verksamhetens budgetram

Väghållning, skog, parker m.m.

- Återställda schakter efter fibergrävningarna resulterade i ett nettoöverskott i driftbudgeten för sidoordnad verksamhet på 3 986 tkr. Överskottet har överförts till balanskonto och kommer att nyttjas till återställning av gator samt kommande års beläggningsprogram.
- Verksamheten för vinterväghållning redovisar en negativ budgetavvikelse på 3 718 tkr gentemot budget och beror på den kalla och snörika vintern.

Nämnden framhåller att det finns kostnader som påverkat resultatet negativt och som är av kommunövergripande karaktär eller som avser beviljade medel ur olika centrala avsättningar. Nämnden förutsätts bli reglerade i bokslutet för nedanstående kostnader som därmed undantas från det ackumulerade resultatet.

- 448 tkr kostnader för Byggbonus
- 1 tkr kostnader för Bullersanering

Persontransporter

- Verksamheten för färdtjänst redovisar en negativ budgetavvikelse på 2 020 tkr gentemot budget. Färdtjänstresandet har fortsatt minskat kraftigt under året, jämfört med ett normalt år och många har undvikit resor på grund av covid-19. Fordonen har använts till andra transporttjänster för Borås Stad; körningar för 616 matkassar till personer i riskgrupp under våren, samt 5 085 egentester för anställda inom kommunen. Dessutom har färdtjänstresenärerna körts en och en för att kunna hålla avstånd i fordonen under en stor del av året. Därmed har kostnaderna för färdtjänsttrafik inte minskat i samma omfattning som antalet resor.

Investeringsredovisning

Investeringsbudgeten uppgår till 72 500 tkr enligt Kommunfullmäktiges budgetbeslut (exkl. omdisponering). Investeringsutgifter årliga anlag uppgår till 29 549 tkr och avser bl.a. beläggningsunderhåll, lekplatser/mötesplatser samt mindre parkinvesteringar. Investeringar som löper över flera år uppgår till 100 600 tkr (inkl. omdisponering av medel från tidigare år). Utgifterna för 2021 uppgår till 25 749 tkr och avser bl.a. gatu- och broarbeten, gång- och cykelvägar och promenadstråk längs Viskan. Nämnden har totalt 79 592 tkr att disponera till kommande år.

Kommunfullmäktiges indikatorer med målvärden

I Kommunfullmäktiges budget för år 2021 har målvärden formulerats för 23 indikatorer kopplade till de strategiska målområden som ingår i Borås Stads Vision 2025. I Kommunfullmäktiges budget anges även om respektive indikator ska öka eller minska. För Tekniska nämnden har Kommunfullmäktige fastställt tre indikatorer. Nämnden redovisar måluppfyllelsen av indikatorerna enligt nedan:

- **Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid ska minska, %.** Utfallet för indikatorn i årsredovisningen är lägre än utfallet för år 2020. Trenden har varit jämn sedan 2017 men ökade under pandemin. Målsättningen uppnås.
- **Arbetad tid för timavlönade omräknat till årsarbeten ska minska.** Utfallet för indikatorn i årsredovisningen är högre än utfallet för år 2020. Målsättningen uppnås inte. Inom Tekniska förvaltningen finns verksamheter som kräver ständig bemanning. Därför kan man se ett tydligt samband mellan ökad sjukskrivning och indikatorn ”arbetad tid för timavlönade”. För att hålla timavlönade medarbetare à jour med arbetet krävs dock en viss kontinuitet för dessa medarbetare. Under covid-19 har flertalet av färdtjänstverksamhetens kunder valt att inte åka i samma utsträckning till olika aktiviteter, flertalet av kundernas dagliga aktiviteter stängde även ner. Detta har påverkat behovet av både bokning och antal resor för kunderna. Det har inneburit ett minskat behov av att fylla eventuella sjukluckor då man har klarat av en lägre bemanning vid dessa verksamheter under året. Från juli ses ett ökat resande med ett ökat tryck på telefonbokningen som effekt.
- **Andel anställda som nyttjar Borås Stads friskvårdsbidrag ska öka, %.** Utfallet för indikatorn i årsredovisningen är lägre än utfallet för år 2020. Trenden har varit relativt ojämn under perioden 2018-2021. Målsättningen uppnås inte. Förvaltningen kan även i år se att möjligheten till fria bad har nyttjats i lägre utsträckning mot tidigare år. På grund av att covid-19 fortfarande råder har många valt att vistas ute i naturen på sin fritid istället för att delta i friskvårdsaktiviteter inomhus.

Nämnden har inte uppnått målsättningen för två av de tre indikatorerna som Kommunfullmäktige har fastställt.

Nämndens indikatorer med målvärden

Nämnden har antagit en egen indikator med målvärden vilket är i linje med Stadens styr- och ledningssystem.

Kommunfullmäktiges uppdrag

Nämnden har avseende 2021 fått två uppdrag från Kommunfullmäktiges budgetbeslut och är genomförda under året.

0 0 2   av 2 uppdrag

Konsekvenser av coronaviruset

Persontransportavdelningen är den avdelning inom Tekniska nämndens verksamheter som ekonomiskt påverkats mest av covid-19. Färdtjänsten fått minskade intäkter genom egenavgifterna och då ensamåkning varit standard under stor del av året innebar det att större delen av fordonskapaciteten ändå nyttjades. En del utav överkapaciteten som fanns kunde, i samverkan med andra nämnder, nyttjas för andra transporttjänster för att bibehålla kvalitet och personal hos leverantören. Det som Persontransportavdelningen arbetat med under året har varit planering av hemleverans av matkassar till personer i riskgrupp (jan-maj) samt transporter av egentester för medarbetare i Borås Stad (jan-okt).

Bilpoolens intäkter har minskat markant genom minskad uthyrning då många möten, kurser och hembesök ställts in, men fordonskostnaderna finns kvar. Bedömningen är att majoriteten av bilpoolens underskott på intäktssidan beror på covid-19

Gatuavdelningen erhöll lägre intäkter än budgeterat, uppskattningsvis 2 800 tkr. Cirka 1 300 tkr beror på minskade parkeringsintäkter och resterande del till följd av beslutet att befria restauranger och torghandlare från kostnaden för markupplåtelse.

Tekniska nämnden redogör att med anledning av coronaviruset har nämnden haft ökade kostnader eller minskade intäkter som motsvarar 6 650 tkr.

Specifika bevakningsområden

Stadsrevisionen har särskilt bevakat nedanstående områden.

Trafikprogram

Arbetet med att utforma Borås Trafikprogram leds av Stadsledningskansliet, Strategisk samhällsplanering. I april 2018 antog kommunen den nu gällande översiktsplanen. Denna utgår från att kommunen kommer att växa med ca 30 000 invånare fram till år 2040, vilket innebär att resor och trafik kommer att öka i motsvarande grad.

Översiktsplanen lägger fast flera strategier som berör trafik- och transportområdet. Bland annat att framkomlighet och säkerhet ska säkerställas i vägnätet, att busstrafiken ska ges hög prioritet i stadsutvecklingen samt att gång- och cykeltrafik ska utformas med hög kvalitet. I översiktsplanen föreslås att en trafikplan ska tas fram.

I stället för en Trafikplan kommer det att göras ett så kallat Trafikprogram. Trafikprogrammets syfte är att konkretisera översiktsplanens strategier och att visa vilka åtgärder som behövs inom transportinfrastrukturen för respektive färdmedel. Programmet kommer att baseras på en målbild för färdmedelsfördelningen år 2040 som innebär att cykelresorna och resor med busstrafiken ska öka kraftigt. Genom detta kommer biltrafikens ökning att dämpas.

Trafikprogrammet planeras att gå på remiss under 2022.

Skolskjuts

Under 2021 genomfördes en ny skolskjutsupphandling för taxifordon som Cabonline vann, men upphandlingen blev överprövad av ett av de företag som hade trafik sedan tidigare. Företaget som överklagade gick under sommaren i konkurs vilket medförde en del problem vid höstterminens start, då det saknades en del fordon. Detta innebar förseningar under hösten men blev alltefter som bättre när nya fordon kom in. Pandemin var också en bidragande orsak till att det saknades fordon och förare då taxibolagen fått en kraftig minskning av trafiken sedan våren 2020.

Inom ramen för det nya avtalet kommer alla chaufförer att utbildas på samma sätt som färdtjänstchaufförerna och bli certifierade. Ytterligare en förändring som trädde i kraft med det nya avtalet är förflyttningen av ansvaret för planering och trafikledning av skolskjutstaxi. Tidigare låg detta på upphandlad entreprenör, men sköts numera internt på Persontransportavdelningen för att få ökad kontroll samt att kunna se i realtid var fordonen befinner sig.

Beställar- och utförarmodellen

Stadsrevisionen genomförde 2019 en granskning av beställar-utförarmodellen i Borås Stad. Granskningen visade att beställar-utförarmodellen präglades av stora brister när det gällde framför allt styrning och uppsikt. Identifierade brister innebar att det fanns risk för att koncernnyttoeffekter inte uppnås, allvarliga brister vid en extraordinär händelse och för bristande transparens mellan såväl Borås Stads nämnder/styrelser som gentemot externa aktörer. Det var enligt Stadsrevisionens bedömning väsentligt att Kommunstyrelsen klargör hur modellen ska fungera i praktiken och att man utformar en kommungemensam styrmodell med styrande dokument som bl.a. beskriver ansvar, roller och förväntningar för de nämnder och styrelser som omfattas.

Tekniska nämnden behövde enligt Stadsrevisionens bedömning stödja Kommunstyrelsens arbete genom att utforma riktlinjer för hur beställar-utförarmodellen ska tillämpas i verksamheterna och för hur verksamheterna ska agera i sina roller som beställare gentemot Servicenämnden.

Kommunstyrelsen har under året skickat ut en remissversion av Riktlinjer för beställar- utförarmodellen till samtliga nämnder och bolag. Remissvaren ska ha kommit in till Kommunstyrelsen senast den 28 februari 2022.

Färdtjänst

Antalet färdtjänstresor har ökat under många år men även under 2021 minskade resorna kraftigt jämfört med ett normalt år. Det utfördes 247 085 resor jämfört med 340 459 resor under 2019 vilket är en minskning med 93 374 resor eller drygt 27 %.

Under året har avdelningen fortsatt att utbilda nya chaufförer inom färdtjänst. Utbildningen är indelad i tre delar; bemötande och professionalitet, det lokala avtalet och en riktad del till de chaufförer som kör specialfordon för rullstolar. Syftet med utbildningen är att säkerställa kvaliteten på färdtjänsten och servicen till kunderna. Efter avklarad utbildning erhåller chaufförerna ett certifikat som gäller i fem år. Utbildningen har medfört väsentlig minskning av antalet klagomål.

Skogsförvaltning

Nya riktlinjer för skogsförvaltning har antagits under 2021 vilka innehåller uppdaterade mål för skogsinnehavet. Riktlinjerna baseras på ambitionerna i den nationella skogspolitiken, de globala hållbarhetsmålen (Agenda 2030) samt Borås Stads Energi- och Klimatstrategi.

I riktlinjerna för skogsförvaltning framgår det följande mål;

- Skogsbruk ska med respektive målklass begränsningar och möjligheter bedrivas rationellt så att bästa ekonomiska resultat uppnås.
- Jakt och fiske ska upplåtas och bedrivas med hänsyn till allmänhetens friluftsutövande.
- Park- och skogsavdelningen ska stimulera skogsvårds- natur- och miljöintresset hos allmänhet, skolor och föreningar.
- Park- och skogsavdelningen ska aktivt arbeta med naturvårdsfrågor, värna och utveckla skogens sociala värden samt underlätta skogsinnehavets tillgänglighet för allmänheten.

Skogsinnehavet och målklassindelningen dokumenteras i en grön skogsbruksplan och revideras löpande med utförda och planerade åtgärder.

Fördjupade granskningar

Med utgångspunkt från risk- och väsentlighetsanalysen har fördjupade granskningar genomförts under året. Nedan redovisas sammanfattningar av de fördjupade granskningarna.

Borås stad i Coronatider

Stadsrevisionen har genomfört en granskning av Borås Stad i Coronatider. Resultatet av granskningen redogörs för ytterligare i granskningsredogörelsen för Kommunstyrelsen.

Centralt tillkommande kostnader

Stadsrevisionen har genomfört en granskning av Centralt tillkommande kostnader i Borås Stad. Resultatet av granskningen redogörs för ytterligare i granskningsredogörelsen för Kommunstyrelsen.

Borås Stads arbete med Barnkonventionen

Stadsrevisionen har granskat Borås Stads arbete med barnkonventionen. Syftet med granskningen var att bedöma om Kommunstyrelsen och granskade nämnder vidtagit åtgärder för att säkerställa att Borås Stad uppfyller barnkonventionen och om arbetet är ändamålsenligt.

Granskningen visar att det barnrättsbaserade synsättet med barnet som rättighetsbärare inte har fått genomslagskraft i stadens verksamheter. Barnkonventionen beaktas inte i tillräcklig utsträckning i stadens styrdokument eller i arbets- och beslutsprocesser. Det saknas systematik vad gäller genomförande av barnkonsekvensanalyser vid beslut som berör barn på ett direkt eller indirekt sätt. På det stora hela saknas därutöver uppföljning av Kommunstyrelsens och nämndernas arbete med barnkonventionen. Stadsrevisionen bedömer att berörda nämnder bör genomföra åtgärder i enlighet med angivna rekommendationer.

Stadsrevisionen bedömer att Tekniska nämnden i vissa avseenden inte säkerställt ett ändamålsenligt arbete som uppfyller barnkonventionen.

Intern kontroll

Nämnderna och Kommunstyrelsen har ansvar för intern kontroll. Ansvaret innefattar bl.a. att nämnden ska genomföra riskanalys, upprätta plan för intern kontroll och genomföra uppföljning av planen. Nämnden ska även anta egna regler och anvisningar för intern kontroll. Stadsrevisionen noterar att uppföljning och kontroll av kärnverksamhet och administrativa processer i förekommande fall också genomförs inom ramen för kvalitetssystem.

Nämnden har under året antagit revidering av regler och anvisningar för intern kontroll. Nämnden har genomfört en egen riskanalys, som identifierade 16 risker. Planen för intern kontroll omfattade tio kontrollmoment. Samtliga kontrollmoment är avrapporterade till nämnden i februarimånad 2022. Ett kontrollmoment har på grund av pandemin inte kunnat genomföras fullt ut enligt plan. Uppföljningen av intern kontrollen innehöll kortfattade analyser och åtgärder.

Presidie möte

Avstämningsmöte genomfördes 10 oktober 2021 med Tekniska nämndens presidium, bevakningsansvariga förtroendevalda revisorer, yrkesrevisorer vid Stadsrevisionen och förvaltningsledning.

Sammanfattande bedömning

I granskningen av nämndens årsredovisning utgår bedömningarna från följsamhet mot Kommunfullmäktiges budgetbeslut och eventuella beslut om nämndspecifika mål. Nämndens interna kontroll bedöms utifrån riskanalys, plan och uppföljning av intern kontroll. I den sammanfattande bedömningen ingår också granskningsresultat från granskning av bevakningsområden och de fördjupade granskningar som har varit riktade mot nämnden avseende år 2021.

Nämnden gör med utgångspunkt från årsredovisningen en egen bedömning av hur nära man ligger att uppnå de mål som anges i Kommunfullmäktiges indikatorer, respektive i vilken utsträckning man har genomfört uppdrag riktade till nämnden.

Stadsrevisionens bedömning grundar sig på helt uppnådda målvärden och helt genomförda uppdrag, eftersom ofullständigt uppnådda mål inte kan bedömas med revisionell säkerhet. Det är samtidigt väsentligt att den enskilda nämnden analyserar och ger rimliga förklaringar till varför man inte uppnår mål respektive inte fullt ut har genomfört uppdrag.

Det ekonomiska resultatet för nämnden visar på ett överskott mot budget på 2 165 tkr. Stadsrevisionen bedömer att godtagbara förklaringar till överskottet redovisas i årsredovisningen.

Tekniska nämnden har under året inte uppnått målvärdena för två av tre indikatorer. Nämnden har under året vidtagit åtgärder i syfte att nå målen för Kommunfullmäktiges indikatorer. Samtliga av Kommunfullmäktiges uppdrag till nämnden har genomförts.

Stadsrevisionen bedömer att Tekniska nämnden i vissa avseenden inte säkerställt ett ändamålsenligt arbete som uppfyller barnkonventionen.

Nämnden har antagit regler och anvisningar för intern kontroll. Nämnden har genomfört en egen riskanalys. I riskanalysen har det identifierats och värderats risker avseende verksamhetsprocesser och ekonomiska kontrollmoment. Nämnden har genomfört nio kontrollmoment. Ett kontrollmoment har på grund av pandemin inte kunnat genomföras fullt ut enligt plan. Uppföljning av den interna kontrollen innehåller analyser och åtgärder.

Stadsrevisionens sammantagna bedömning är att verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och ur ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Den interna kontrollen bedöms som tillräcklig.

BORÅS
STAD

STADSREVISIONEN

Besöksadress Sturegatan 42 **Postadress** 501 80 Borås
Telefon 033-35 71 56 **E-post** revisionskontoret@boras.se
Webbplats boras.se/stadsrevisionen

Initiativärende Tekniska Nämnden 220629

Street Basket I Stadsparken

Fritids-och folkhälsonämnden beslutade vid sammanträdet den 22/2 i år att:

”Utifrån det trygghetsskapande arbetet i Borås utreda möjligheterna för Fritids-och foilkhälsoförvaltningen att anlägga en Street-Basket plan i Stadsparken i samverkan med Tekniska Förvaltningen.

Plats för planen finns, den yta som används för skridskoåkning vintertid och nu är belagd med konstgräs kan lämpligen sommartid användas för basket. Vad som behövs är endast att två korgar monteras.

Kristdemokraterna yrkar att Tekniska Nämnden beslutar att ge förvaltningen i uppdrag att förverkliga detta förslag.

Harald Finlöf KD

Peter Florèn KD

Henrik Yrlid
Handläggare
033 357432

Datum
2022-06-29

Instans
Tekniska nämnden
Dnr TEN 2022-00326 1.3.1.1

Anmälningssärenden

Tekniska nämndens beslut

Tekniska nämnden beslutar att godkänna redovisningen av anmälningssärenden och lägger dem till handlingarna.

Anmälningssärenden

1. Kommunfullmäktiges beslut 2022-04-28 § 73 Bestämmelser om ersättning till kommunens förtroendevalda 2022-2026 TEN 2022-00361
2. Kommunfullmäktiges beslut 2022-04-28 § 62 Årsredovisning 2021 för Borås Stad TEN 2022-00369
3. Kommunfullmäktiges beslut 2022-04-28 § 63 Personalekonomisk redovisning 2021 TEN 2022-00370
4. Kommunfullmäktiges beslut 2022-04-28 § 66 Vatten- och avloppsförsörjningsplan (VA-plan) 2022-2025 TEN 2022-00379
5. Kommunfullmäktiges beslut 2022-04-28 § 64 Riktlinjer för uppföljning av privata utförare av kommunal verksamhet TEN 2022-00380
6. Kommunfullmäktiges beslut 2022-04-28 § 67 Revidering av riktlinjer för styrdokument TEN 2022-00381
7. Remiss Motion: Borås rent och snyggt (KD) TEN 2022-00399
8. Kommunfullmäktiges beslut 2022-05-12 § 96 Borås Stad ska inte äga produktionsskog i Tranemo TEN 2022-00400
9. Remiss: Riktlinjer för Kulturmiljövården TEN 2022-00406
10. Remiss: Miljöprogram TEN 2022-00410
11. Vikariatsförordnande Park- och skogsavdelningen 1
12. Vikariatsförordnande Park- och skogsavdelningen 2
13. Vikariatsförordnande Park- och skogsavdelningen 3
14. Vikariatsförordnande Park- och skogsavdelningen 4
15. Vikariatsförordnande Park- och skogsavdelningen 5
16. Vikariatsförordnande tf. Förvaltningschef

17. Beslut om tillstånd enligt reservatsföreskrifterna för anordnande av löp- och cykeltävling i Naturreseptet Rya åsar
18. Tekniska nämnden 2022-05-18 Protokoll

Jan Idehed
Ordförande

Magnus Palm
Förvaltningschef

Henrik Yrlid
Handläggare
033 357432Datum
2022-06-29Instans
Tekniska nämnden
Dnr TEN 2021-00842 1.1.3.1

Redovisning av delegationsbeslut

Tekniska nämndens beslut

Tekniska nämnden godkänner redovisningen av delegationsbeslut och lägger dem till handlingarna.

Delegationsbeslut

Färdtjänst maj 2022

Överklaganden färdtjänst och riksfärdtjänst	0 st
Beviljad färdtjänst	33 st
Beslut om tillstånd till riksfärdtjänst	46 st enstaka resor och generella beslut.
Beslut om återkallande av tillstånd till riksfärdtjänst	0 st
Totalt antal beviljade tillstånd (färdtjänst och riksfärdtjänst)	79 st
Antal genomförda färdtjänstresor	24 713 st
Antal bommar	666 st (2,69 %)

Markupplåtelse

Delegation nr 128-178/2022

Trafikärenden

Lokala trafikföreskrifter	Nr 15-16/2022
Tillf lokala trafikföreskrifter	Nr 46-72/2022
Handikapptillstånd	Nr 76-96/2022 (varav 2 st avslag, 19 st nya/förlängning)

Nyttokort, Förlängning, Nya och avslag	Nr 15-18/2022
Dispenser	Nr 12/2022
Dispenser från Trafikverket. yttrande	Nr 5/2022 (32 st)
Fordonsflyttning	Nr 5/2022 (54 st)
Boendeparkering, Villastaden	Nr 5/2022 (21 st)
Boendeparkering, Lugnet	Nr 5/2022 (14 st)
Boendeparkering, Östermalm	Nr 5/2022 (2 st)
Boendeparkering, Salängen	Nr 5/2022 (6 st)
Ny eller ändrad utfart	Nr 3-4/2022
SUMMA:	63 st

Samhällsbyggnadsärenden

Ärende	Beslut	Delegat	Delegation
Samråd av förslag till detaljplan för Hulta, Hultabacke 1, Borås Stad (BN2019-1486).	Tekniska nämnden tillstyrker upprättat förslag till detaljplan.	Förvaltningschef	5/2022
Samråd av förslag till detaljplan för Svaneholm, Bogryd 4:7, Borås Stad (BN2020-266)	Tekniska nämnden tillstyrker upprättat förslag till detaljplan.	Förvaltningschef	6/2022

Jan Idehed
Ordförande

Magnus Palm
Förvaltningschef